

Orosházi HARANGSZÓ

XII. évfolyam 2. szám · 2005 pünkösdje

A Lélek és a lélek

Avagy a pünkösd titka

Acímbe egy szót kétféleképpen olvashatunk: Lélek és lélek! Az egyik nagy betűvel, a másik kis betűvel. Van-e különbség a két szó között? Különbség van, de kapcsolat is! A különbséget görög szavak segítségével is lehet jelezni, és természetesen egy kis körülírással is segíthetünk magunkon.

A nagy betűs Lélek szót a görög Újszövetségben így olvashatjuk: pneuma (pneuma). A kis betűs lélek szót pedig így: psziché (psuch). Az első esetben mindig Isten Lelkéről beszélünk, a másodikban pedig az emberéről. Ha azt a teológiai szakkifejezést alkalmazzuk, hogy pneumatológia, akkor a Szentlélekről szóló tanításra gondolunk, ha pedig a pszichológia kifejezést alkalmazzuk, akkor ki ne tudná, hogy az emberi lélekről van szó.

Különbség van a kettő között, de kapcsolat is. A különbség az, hogy Isten Lelke elfogadja az ember lelkét, miközben az ember lelke befogadja Isten Lelkét. Az első történés a megváltást jelenti, a második a megtérést. S akkor ettől a ponttól kezdődik – vagy talán kellene kezdődnie – egy csodálatosan szép hitbéli folyamat, ami egy állandó növekedés, fejlődés a maga nehézségeivel, visszaeséseivel és előreugrásaival, letöréseivel és kinyúlásaival.

Amikor Isten Lelke elfogadja az ember lelkét, még nem biztos, hogy történik is valami, mert ugyanakkor az ember lelkének be kell fogadnia Isten Lelkét. Ebben a kölcsönösségben valósul meg a hitélet fogantatása, kibontakozása, növekedése, virágzása, gyümölcsre hajlása. Isten Lelke tapintatos, senkit nem akar erőszakkal betörni, hanem csak csendben elfogad. Isten Lelke a tüzes szikralélek, de ha valakit még túlságosan is ennek a vi-

lágnek indulatai (anyagiasság, ösztönök, kapzsiság, irigység, viszálykodás stb.) itattak át, akkor ennek a szikraléleknek mégsem lesz meg lángra lobbantó hatása, marad minden földi nedvesen, és továbbra is korhadóállapotban.

Ám ha lelkünk fogékony volt a Lélekre, akkor ez az újjáteremtő Tűzlélek (Szentlélek tüze) életünk szegényes tűzhelyében új tüzet teremt, akkor egy olyan lelki történetben lesz részünk, amit szavakkal nehéz kifejezni, de klasszikus neve: újjászületés. S ebben az esetben nem kell semmiféle evilági manipulációs eszköz, hogy egy kis „vallásos élményt”, egy kis lelkesedést, ujjongást, valami elragadtatásfélét csiholjunk ki önmagunk szegényes házi tűzhelyéből, hanem az égi szent láng kezd lobogni bennünk, és megtapasztaljuk az igazi új életet. Sőt az újjászületett életet éljük át, és növekvő, gazdagabbá tevő élményét.

Mintha két véglete lenne a mai kereszténységnek: a kiszáradt, kiszikkadt, száraz csontok (Ez 37), vagyis az életnek alig van valami halovány jele. Olyan lehet az ember, mint egy kiszáradt fa (Ézs 56,3) vagy akár egy gyülekezet is: még nagy is lehet, sőt hatalmas is, csak éppen kiszáradt, könnyen letörő ágai mutatják, hogy nincs benne élet. Nagy, de élettelen. És még a madarak sem raknak rajta fészket, és a földön is csak a helyet foglalja. Ez az egyik szomorú véglet: mint ahogy a magvető példázatában is olvashatjuk, hogy a hirdetett ige sorsa az volt, hogy „amikor pedig felkelt a nap, megperzselődött, és mivel nem volt gyökere, kiszáradt.” [Mk 4,6] Oka ennek: „Mert kétszeres rosszat cselekedett népem: engem, a folyóvíz forrását, elhagytak, hogy víztartókat vájjanak, repedezett falú víztartókat, amelyek nem tartják a vizet.” [Jer

2,13] Ezért hát a szomjúság és a kiszáradás, ez az egyik véglet.

A másik véglet – hasonlóképpen – kísértés, vagyis amikor az ember akarja mesterséges eszközökkel pótolni a Szentlélek pneuma-valóságát a felfokozott és felajzott pszichés manipulációk széles skálájú trükkjeivel, legyen az a pszichélek kábító zenéje, igehirdetésnek látszó ráolvasás, a szent látszatát keltő ember Istent játszó tudálékossága (néha egy bizonyos tévéműsorban látok illet és borzadok). Ezt a jelenséget rajongásnak is lehet nevezni, márpedig az élő Lélek tüze nem tévesztendő össze a rajongással. Pál apostol elmondja magáról (ApCsel 22,3 és Gal 1,14), hogy ő is rajongott valamiért, az ő esetében az atyák hagyományaiért, mielőtt Krisztushoz tért volna meg. S éppen Pál apostol az, aki az 1Kor 14,12 és igei szövegkörnyezete szerint nagyon is komoly józanságra int bennünket. Mert az emberi psziché nagyon könnyen manipulálható, félrevezethető, és erre épít korunkban egy magát evilági szellemnek kiadó erő is a villódzó, varázslatosan ügyes és elbűvölő média álarcában. Ám a jó szándékú, de Bibliában, Isten igéjében járatlan, iskolázatlan emberek egykori hanyag istentagadásuk után hallatlanul könnyen csapdába csalhatóak egy kis pszichés trükkel, különféle manipulációval. Minél kevesebb mértékadó tudása és józan tapasztalata van valakinek Isten dolgairól, annál könnyebben el lehet vele ezen a téren szinte bármit hitetni.

Az egyik véglet a Lélek-szárazság (a Szentlélek éltető hiánya), a másik a lélekfulladás (az emberi lélek rákos túlbujánzása). A pneuma (Szentlélek) hiánya, a psziché (az emberi lélek) túlfeszítése, rákosodása, s a végeredmény: halál.

A pünkösd titka: a Lélek találkozik a lélekkel! Isten Lelke az emberi lélekkel! Isten Lelke elfogad, és az emberi lélek befogad. És ennek a pünkösd titoknak a neve: újjászületés!

RIBÁR JÁNOS

„Gerjeszd fel az Isten kegyelmi ajándékát!”

2Tim 16

Keresztyén Gyülekezet, Kedves Testvéreim a Jézus Krisztusban!

Az elmúlt hetekben sokszor gondoltam életemnek bő évtizeddel ezelőtti szakaszára. 1993–94-ben magam mögött tudhatom egyrészt a teológián a másodév utáni alapvizsgát, másrészt magánéletemben egy sor csalódást. 1994 nyarán megtapasztalom az addigi legnagyobb lelki mélységet, bukást, magányt, reménytelenséget, és megpróbálok újat kezdeni. Munkában, magánéletemben. És néhány hónappal később – többféle külső hatásra – megkapom az újat kezdés lehetőségét, felülről. Annak a közösségnek a tagjai, akik akkor számomra a befogadó lelki otthont adták, többen most is jelen vannak.

Röviden összefoglalva így éltem át azt, amit megtérésnek nevezünk. És ami nélkül nincsen igazi keresztyénség. A mód lehet sokféle, de előbb-utóbb minden ember rá kell, hogy ébredjen: Istenhez képest a szakadék másik oldalára született. És át kell menni a szakadék felett a hídon, aki nem más, mint Jézus Krisztus.

Ezt éltem át én is akkoriban. Életem utóbbi tíz éve pedig már az a történet, mely a mai naphoz vezetett. És (reményesség szerint) vezet tovább is. Visszatérhettem a hittudományi egyetemre, s befejeztem. Találkoztam azzal az emberrel, aki

azóta társam – magánéletben és hivatásban –, s aki sokat elviselt tőlem és velem.

Elkezdődhetett lelkészi szolgálatom, amelyre a nehézségek ellenére úgy emlékszem vissza, mint eddigi életem leggazdagabb éveire. Úgy sejtem, hogy legalább ennyire gazdag esztendők jönnek ezután is. Nehezen felejthető élmények, nehezen felejthető emberek egész sora. Most pedig itt állok a gyülekezet előtt, amely kettőnk lelkészévé választott. Köszönjük a bizalmat!

Gondolom, ilyenkor várákózással tekintenek a beiktatott lelkészekre. A régi-új lelkészekre. Valaki még 1999-ben, lelkészé avatásom előtt azt mondta: nagyon sokat vár tőlem, nagyon számít rám. Majdnem biztos vagyok abban, hogy csalódást okoztam az illetőnek. Lehet, hogy most is hasonló lesz a helyzet. Lehet, hogy most is csalódást fogok okozni sokaknak.

Ugyanis évek óta érlelődik bennem egy gondolat, amelyet most megosztok, és lehet, hogy ünneprontó leszek. Mondom, évek óta motoszkál bennem, olykor meg is pendítettem bizonyos körökben. Sokat gondolkoztam rajta, nem hagytam nyugodni, újra meg újra mérlegre tettem magamban, mert hihetetlennek tűnik, hogy ezt a gondolatot osztatlan, egyöntetű lelkesedés, egyetértés fogadja.

Miről is van szó? Sokat panaszkodunk a világnak ebben a szegletében arra, hogy a mai egyház, a mai keresztyénség olyan

erőtlen, mintha csak arra lenne jó, hogy rátapossonak az emberek. Csökken a létszám, lassan becsukhatjuk a kaput. Töprengünk azon, hogy mi lehet ennek az oka. Sokan hajlamosak külső okokat találni. Én azonban nem.

Mi lehet a baj? Nos, szerintem az egyik ok: a lelkészek. És első hallásra ezzel bárki egyet is érthet! Persze! Nem elég jók a lelkészek! Nem elég rátermettek, nem elég odaadók, nem elég áldozatkészek, hogy elégjenek a szolgálatban. Az ok: a lelkészek, hát persze!

Én azonban másként értem ezt a mondatot. Megpróbálok pontosan megfogalmazni, hogy minél kevesebb félreértés származzon belőle.

Szerintem az a gond, hogy egyáltalán vannak lelkészek. Megismétlem: szerintem Európában a történelmi felekezetek egyik legnagyobb nyomorúsága abból fakad, hogy vannak főállású lelkészek. Ugyanis ha nem lennének, akkor az „egyszerű” hívó ember lenne kénytelen száz százalékos törekvéssel, odaadással keresztyén életet élni...

A lelkészlet számomra kétféle – nem túl kényelmes – élményt jelentett eddig. Hadd mondjam így: olykor vagy arénában vagy vitrinben éreztem magamat. A közös az, hogy mindkettőnél a figyelem középpontjában, a porondon, a rivaldafényben vagyok. Mások pedig úgy érzik: megtehetik, hogy pusztán a háttérből, a nézőtérrel figyeljenek, és perszeóhatatlanul értékelnek is.

Hol arénában, ahol én vagyok a küzdőtér, és azt nézik, hogyan birkózom meg – nem a vadállatokkal, hanem – a feladatokkal. Hol meg vitrinben, és átélem azt a fajta – szerintem néha túlzott – tiszteletet, amely csak a lelkészi szerepnek jár. Lásd: amikor valakiből kicsúszik egy trágárság, és nem a lelki igényesség miatt, csak a jelenlétem miatt kap észbe. Így lettem élő tilalomfa, mint Toldi Miklós, csak nem olyan erős.

Kedves Gyülekezetbeli Felebarátaim! Ne csak szurkoljatok nekünk, hanem ti is gyertek be a ringbe, verekedjünk együtt a Sátánnal! A jövő egyházában nincsenek első- és másodrendű keresztyén emberek. Csak olyanok vannak, akiket így vagy úgy megszólított Krisztus. Minden más különbség csak mellékes, árnyaltnyi, a talentumok számában és fajtájában van.

Kettőnk számára a lelkészség, mint sokak által elvárt szerep, viselkedésmód

☞ nem igazán testhezáll. Tudom, nem igazán vagyunk paposak. Nem is akarunk azok lenni. Az igazán őszinte emberkapcsolatokban úgysem a lelkészt látják bennünk, hanem az embert, akit Zsuzsinak és Ervinnek hívnak. Ezt szerettük volna megmutatni a meghívón lévő képpel is.

És mellette az ige: „Gerjeszd fel az Isten kegyelmi ajándékát!” Azt hiszem, az előbbieknél alapján érthető: amikor ezt az ígét választottuk, nem csak önmagunkra gondoltunk. Hanem arra, hogy mindannyian találjuk meg kegyelmi ajándékainkat, és kezdjük el élni velük. Könyörögnünk Isten Szentlelkéért, a Szentlélek viharáért (legyen ez a vidék lelki Viharsarok!). Hiszem, hogy ott szunnyad bennünk Isten megannyi ajándéka, mely arra vár, hogy felfedezzük, és használatba vegyük.

Kétféle ember van a gyülekezetben: van, aki kiszolgálásra, és van, aki szolgálásra vár. Mert érzi, hogy ott van előtte az alkalom, és ott van benne a lehetőség. Eddig is hálás vagyok azokért és azoknak, sokaknak, akik szívósen, örömmel, nagy szeretettel tettek a gyülekezetért. Hálás vagyok azoknak, akik szülőként, nagyszülőként kézen fogják gyermekeiket, unokáikat, és elhozzák a gyülekezetbe. Hálás vagyok diákoknak, akik ugyanezt megteszik barátokkal, testvérekkel, osztálytársakkal. Hálás vagyok pedagógusoknak, óvónőknek, tanároknak, akik úgy tekintenek a rájuk bízott emberekre, mint pártor a nyájára. Csekélységnek tűnik mindez? Pedig nagyon fontos, hiszen ezekből épül az élő, egészséges gyülekezet!

Elég valakivel pár mondatot váltani, és már lehet érezni, hogy legszívesebben rögtön indulna, és tenné a feladatát. És nem hogy utánam! Hanem mellettem, előttem, sőt talán helyettem is! És ez a legnagyobb az egészben! Van olyan diák,

akit öt perc alatt rávehetnék arra, hogy holnap ő vezesse a gyermek-istentiszteletet! És előbb-utóbb meg is fogja tenni. És hasonló példákat említhetnék. Ilyen és hozzá hasonló emberekből fog állni a jövő egyháza.

Szeretett Testvéreim! Lesz két rövid mondat, amit sokszor fognak, fogtok tőlem hallani. Az egyik: „Nem!”, a másik: „Légy szívóse!” Mert lesznek dolgok, amiket tőlem várnak, mégsem fogok megtenni. Mert nem csak én vagyok rá képes, alkalmas és méltó. És ugyanezeket a dolgokat, sőt sok egyebet is, másoktól fogok kérni. Mivel mások is képesek, alkalmasak és méltók rá. Mi, lelkészek pedig a gyülekezeti életnek hadd ne a főszereplői legyünk, hanem a rendezői! Mert az igazi, evangéliumi kereszténységben, szerintem, alig van olyan dolog, amit csak lelkész tehetne. A keresztény életnek csak úgy van értelme, ha az az élet hajlandó növekedni.

Ezért nem csak rólunk szól ez a mai ünnep, hanem mindannyiunkról! Vegyük komolyan és örvendezzünk annak, hogy mindannyian megajándékozottak vagyunk! A görög kifejezés magában hordozza azt, hogy Isten megajándékozott bennünket oly sok mindennel, aminek szabad örülni! És ezeket az ajándékokat bátran szabad használni! Értékesek, drágák vagyunk az ÚR számára, aki rajong értünk és vágyakozik utánunk!

Végül: ha tehetném, most megválasztanám és egyúttal be is iktatnám ezt a gyülekezetet parókus gyülekezeti szolgálatba! Hiszem, hogy a Szentlélek Isten meg is teszi ezt! Ámen.

NAGY ERVIN

(Elhangzott 2005. április 23-án Nagy Ervin és Nagy Ervinné lelkészi beiktatásán.)

Szentháromság ünnepe és vasárnapjai

Megszoktuk már, hogy pünkösdi Harangszó újságunkban évről évre a legkülönbözőbb írárok születnek meg azzal a céllal, hogy minél közelebb vihezzük bárki szívéhez-lelkéhez pünkösdi ünnepének lényegét, jelentését, életújító valóságát, de – meglepetésemre – szinte semmit se írtunk eddig arról, hogy mi következik utána. A történelemben az egyház története következett, az esztendő menetében pedig először a Szentháromság ünnepe, utána pedig sorjázunk azok a vasárnapok, melyeket sorszámozottan jelentünk be hétről hétre.

Szentháromság ünnepe abban különbözik az előző három ünnepkörtől – karácsony, húsvét, pünkösdi –, hogy Szentháromság ünnepe alkalmából nincs elbeszélhető üdvtörténeti esemény, hanem a keresztény hit Istenről alkotott, kinyilatkoztatásra épülő dogmájáról, tanáról van szó, mely szerint a mindenható Isten Atya–Fiú–Szentlélek Szentháromság Egy Igaz Istennek nevezzük! Pünkösdkor piros az oltárterítő, és minden olyan terítő, amit a templomban használunk. Szentháromság ünnepén pedig fehér, mert a fehér az a szín, amely a színek teljességét magában foglalja, így a Szentháromság is Isten általunk felfoghatatlan teljességére utal.

A merev racionalizmus és a formális logika korában egyesek okoskodva belekötöttek abba, hogy a keresztényeknek el kellene dönteniük, hogy egy Istenben hisznek vagy háromban, azaz monoteisták-e vagy politeisták, mert – úgy mond – a három nem lehet egy és az egy nem lehet három, legalábbis – így az okoskodók – egyszerre nem. Ez a vita éppen a dialektikának köszönhetően fulladt ki, hiszen a legegyszerűbb képlet is mutatja a formális logika elégtelenségét: egy háromszög, ahol a három egy és az egy három. Arról nem is beszélve, hogy a Szentháromság titka végtelenül többet jelent, mint ameddig a földhöz ragadt, lapos, formális logika valaha is képes lesz eljutni: mindent jelent. A teljességet jelenti, amely felfoghatatlan, de a mi legszebb kihívásunk! Szentháromság ünnepe után zöld az oltárterítő, mert a reménység és az élet jele a zöld.

SZERKESZTŐ

Szentlélek

Az 1. Korinthusi levél 1–7. alapján

Az elmúlt időszak bibliaolvasása még inkább felhívta figyelmemet a Szentlélek titokzatos, csodálatos és kívánatos valóságára. Gyülekezetünk, gyülekezeteink állapotát nézve belátom, értem, nagyon nagy szükségünk van a Szentlelkére, megújító erejére. Kiindulási pont ehhez az egyik olyan ige, amit Jézustól származó pünkösdű igének nevezhetünk: Lk 11,9–23. Mindenki, bárki kaphat Szentlelket, aki kér az Atyától. S lelki (pneumatikus) szegénységünk, gyülekezeteink lelki (pneumatikus) szegénysége arra indít, ösztönöz, kényszerít, hogy ilyen igetanulmány segítségével koncentráljunk a Szentlélek valóságára.

Vessünk itt és most egy tartós pillantást az 1. Korinthusi levél első néhány fejezetére. Nézzük meg a Szentlélekkel kapcsolatos igei leleghelyeket, hogy forgassuk mindazt a szívünkben, értelmünkben, hogy mi is átélhessük a Szentlélek vételét, és olyanná lehessen az ige hirdetésünk és az igehallgatásunk, mint akit a Lélek vezet, és nem maga okoskodik. Mert csak azok az Isten gyermekei, akiket a Lélek vezet: „*Akiket pedig Isten Lelke vezérel, azok Isten fiai.*” [Róm 8,14] (vö. Jn 1,12)

A LÉLEK bizonyító ereje Pál ige hirdetésében: és minden ige hirdetés titka.

„*Beszédem és ige hirdetésem sem az emberi bölcsesség megejtő szavaival hangzott hozzátok, hanem a Lélek bizonyító erejével; hogy hitetek ne emberek bölcsességén, hanem Isten erején nyugsodjék.*” [1Kor 2,4–5]

Pál apostol csak a Megfeszített Krisztusról akar tudni, és nem foglalkozik a zsidók jelkívánásával sem, de a görögök bölcsességével sem. Nem a zsidó, de nem is a görög gondolkodási séma szerint szól, hanem „a Lélek bizonyító erejével.” Mert ezen a módon biztosítja maga Isten, hogy a KERESZT nem emberi eredetű gondolat és tett.

(A Léleknek ezért a bizonyító erejéért kell könyörögnünk, erre van szükségünk, hogy ige hirdetés alkalmakon ne a mi emberi szavaink puffanjanak a lelkeken – amitől elalszanak –, hanem a Lélek bizonyító ereje.) A Szentlélek nyomán járva tekintetünk Krisztus keresztségére irányul: Pál csak a Megfeszített Krisztusról akar tudni – és ez csak a Lélek által lehetséges, méghozzá „a Lélek bizonyító ereje” által. Pál elmondja tehát, hogy ő csak a Lélek bizonyító ereje által szól.

Hogyan ismerhető meg Isten titkos és rejtett bölcsessége: Krisztus keresztség?

„*Nekiünk pedig kinyilatkoztatta Isten a Lélek által; mert a Lélek mindent megvizsgál, még Isten mélységeit is. Mert ki ismerheti meg az emberek közül azt, ami az emberben van? Egyedül az emberi lélek, amely benne lakik. Ugyanúgy azt sem ismerheti senki, ami Istenben van, csak Isten Lelke. Mi pedig nem a világ lelkét kaptuk, hanem az Istenből való Lelket, hogy megismerjük mindazt, amit Isten ajándékozott nekiünk. Ezeket hirdetjük is, de nem emberi bölcsességből tanult szavakkal, hanem a Lélektől jött tanítással, a lelki dolgokat a lelki embereknek magyarázva. A nem lelki ember pedig nem fogadja el az Isten Lelkének dolgait, mert ezeket bolondságnak tekintik, sőt megismerni sem képes: mert csak lelki módon lehet azokat megítélni.*” [1Kor 2,10–14]

Isten titkos, rejtett bölcsessége Krisztus keresztség (zsidóknak botrány, görögöknek bolondság), de ezt a titkot csak „a Lélek által” lehet felismerni. Pál apostol elmagyarázza, hogy a Lélek Isten mélységeit is megvizsgálja, a Lélek tudja csak, hogy mi van Istenben: s ez az Isten Lelke. (Hasonlat: az ember lelke ismeri, mi van az emberben, ugyanúgy csak a Lélek tudja, mi van Istenben.)

Ezt a Lelket, ezt az Istentől való Lelket kaptuk meg mi, hogy így ismerhessük meg mindazt, amit Isten ajándékozott nekiünk. Isten rejtett, titkos bölcsessége – a Krisztus keresztség – „a Lélektől jött tanítás”.

Hogy ezt nem mindenki érti meg? Ez azért van, mert vannak lelki (pneumatikus) emberek, és vannak nem lelki (csak pszichikus) emberek. Nagyon magas rangja van a „lelki embernek”: ő mindent megítél, de őt senki nem ítéli meg. A lelki ember – aki tehát pneumatikus, vagyis a Szentlelektől érintett – nem lehet kioktatni, mert ismeri „az Úr gondolatát”. A lelki (pneumatikus) emberben a „Krisztus értelme van.” (2,16)

Három titok a keresztyén emberről: a mi antropológiánk!

1.) Az első antropológiai titok, hogy Isten Lelke lakik bennünk (ha befogadjuk Őt) „Nem tudjátok, hogy ti Isten temploma vagytok, és az Isten Lelke bennetek lakik?” [1Kor 3,16] „*Ha valaki az Isten templomát megrontja, azt megrontja Isten, mert az Isten temploma szent, és ez a templom ti vagytok.*” [1Kor 3,17] Vö. még: „*Mert mi az élő Isten temploma vagyunk.*” [2Kor 6,16] „*és akiben ti is együtt épültök az Isten hajlékává a Lélek által.*” [Ef 2,22] Ez az ember első titka: Isten Lelke lakhat benne! Ez egy iga-

zi szellemi rang! Ez egy igazi szellemi méltóság!

2.) A második antropológiai titok az emberi test legfelsőbb rendű minősítése a Szentlélek miatt! „*Aki pedig az Úrral egyesül, egy(esült) Lélek övele.*” [1Kor 6,17] „*Vagy nem tudjátok, hogy testetek, amit Istentől kaptatok, a bennetek levő Szentlélek temploma, és ezért nem a magatokéi vagytok?*” [1Kor 6,19]

Csak annyit: a keresztyén teológiától, pontosabban a Szentírás ígéjétől távol áll a test megvetése, lenézése, büntetése. Ennél magasabb felértékelésre senki sem képes! Isten józan ígéje a végletektől, a visszaélésektől óv. Mert minden, amit Isten teremtett, jó, csak az ember csinál belőle bajt, amikor nem él, hanem visszaél vele!

3.) A harmadik tétel, kijelentés, tanítás pedig azzal függ össze, hogy vannak olyan dolgok, élettörténetek, amelyekre nézve nem ige helyet kell találnunk, hanem a Lélek vezetését, azaz gyakorlati (akár elméleti értelemben is) tétel megfogalmazását. Vannak tehát az életben olyan történetek, gyakorlati és elméleti helyzetek, ahol a Szentlélek adhat tanácsot – hitelt érdemlően! „*...nincs rendelkezésem az Úrtól, de tanácsot adok úgy, mint aki az Úr irgalma folytán hitelt érdemel.*” [1Kor 7,25] S Pál tanítást ad a házasságról, elválásról, hajdonokról és nőtlenekekről, valamint özvegyekről az 1Kor 7-ben – a Lélek által! „*A többieknek pedig én mondom, nem az Úr.*” [1Kor 7,12] S jönnek az evangéliumokban még nem tisztázott témák és megoldások: mi legyen, ha valakinek hitetlen a házastársa (12), mikor megengedett a válás (15). „*Hiszem pedig, hogy bennem is az Isten Lelke van.*” [1Kor 7,40] Alighanem vitahelyzetben íródott le a két szerény betű, „is”, de Pál apostol a Krisztusban élő ember lelkével mondja: pásztori döntést a Megfeszített Krisztust hirdető Szentlélek vezetése által képes hozni.

Tanuljunk az ígét, hogy éljen bennünk a Szentlélek!

RIBÁR JÁNOS

Mint az erdő fája

Ismeretlen szerző verse

Öreg prédikátor beszél elmélyedve,
– az eleje rég volt, rég el is feledte.
Hát most az ősz-félen, éppen negyven éve
lett a történetnek szemem előtt vége.

Ahogy az iskolából ifjan kikerültem,
Kezdtém lendülettel, lélekkel, derülten.
Nem volt kicsiny, se nagy, se unott, se messze,
Lelkem csak a lelkek mentését kereste.
Úgy éreztem, ennél nincs nagyobb szolgálat,
Szükségesebb sincs, hogy fogyjon a bánat,
S nőjön az öröm, terjedjen a jóság,
S a mennyország legyen már itt lenn a földön valóság.
S teljék be sok szent isteni ígéret,
Átok helyett áldás lehessen a földön, emberen,
Családon, műhelyen, göröngyön.

Így mentem el egyszer egy szegényes házhoz,
S szóltam egy gyermek mostoha Anyjához!
Nem szó szerint értem, Édes volt a gyermek,
Sőt az édesnél is édesebbnek termett.
Egyetlen volt, féltett, kinek mindent szabad,
Épp azért féltettem s mondtam ily szavakat:
– Nem tudom, jó asszony ünnepenként hol jár,
Hogy hiába várja az ima, a zsoltár.
Gyermekeit sem látni kicsinyek seregében,
Nem gondolja, hogy ez még sincs jól egészen?
Oly erősek, nagyok: nem szorulnak hitre?
Balszam is, bocsánat sem kell sebeikre?

Ki szegény külsőleg, a nagy Isten nélkül
Belső kincsekben is igen elszegényül.
S a kettős szegénység kettős súllyal nyomja,
Végre föl sem nézhet, lebukik a porba.
Ha szereti fiát, az Úrtól ne tiltsa:
Gazdagon megáldva kapja tőle vissza!

Előbb a jó asszony mentséget keresett,
De csakhamar minden szégyent levetett.
Kimondja: ilyenért kár volt idejönni,
Nem engedi fiát ilyesmivel tömni!
Játsszék meg dolgozzék, legyen eszes, bátor,
Irtózzék a szentes, maszlagos szavaktól.
A hitből még senki sem metszett kenyeret.
– Jó szavamra hát ennyi a felelet?
Ennyi! Azaz, hogy még megtoldhatom végül:
Az erdő fája is mind felnő hit nélkül!
– Jól van – búcsúzkodtam mindkettőt sajnálva,

Emlékezzék vissza erre a szavára.
Hadd nőjön hát fia, mint az erdő fája,
Csak ez is, anyja is, igen meg ne bánja.

Próbáltam még párszor máskor is meggyőzni,
De sietett jókor mindig megelőzni.
Igen találónak találta a fákat,
Ez lett példája növekvő fiának.
Lám, azok is nőnek, semmi bajuk nincsen,
Pedig azt sem tudják: van-e hit vagy Isten!

Aztán elkerültünk, én is, ők is onnan.
Róluk egyetlen hírt soha nem hallottam.
Egy darabig többször szívembe nyilallott,
A hibás nevelés mikor vall kudarcot?
Lassan-lassan belőlem elmosódott képük,
Pásztori féltéssel nem aggódtam értük.
Volt elég eltévedt vagy beteg a nyájban,
Terelhettem őket vissza a karámba.

Közben csüggedeztem, el-elkeseredtem,
De a lélek-mentést mindig újra kezdtem.
Tudtam: a jó magnak legalább egy része
Megérett kalászt hoz maga idejére.
S aminek gyümölcsét éltemben nem is látom,
A Feltámadáskor majdan megtalálom...

A múltkor halálos beteghez hívtattak,
Kicsiny volt a hajlék, sötét volt az ablak.
Az esti homályban megdöbbenve láttam,
Agyonvert asszonyroncs haldoklik az ágyban.
Szeme alig látszott, hangja alig hallik,
S még fogom a kezét, utolsót vonaglik.
De előbb ezt mondta szaggatva, zihálva:
– A fiam tört össze, s nem egészen hiába.
Magam vagyok oka, mert én mondtam, látja,
Hadd nőjön hit nélkül, mint az erdő fája.
Mentem a fogházba, hogy fiát láthassam.
Italtól, bűnöktől, mivé züllött lassan!
Az isteni képmás, hogy lehet ilyen torzzá?
Szánakozó szívvel közeledtem hozzá.

Szó közben rám ismert, emlékszik a múltra,
Régen sokszor látott, nevemet is tudja.
Emlékszik? Náluk is több esetben voltam,
S annyit mond szavamra, hogy azt tudakoltam:
Miért emelte kezét az Édesanyjára?
– Mert hit nélkül nőtem, mint az erdő fája!

A Szentlélek ideje

Nem lehet üdvtörténeti időpontok szerint elválasztani az egyéni hitéletet. Nincs olyan, hogy az egyiknek húsvéti hite van, a másiknak pedig pünkösdhi hite is. Nincs olyan hívő, aki hiszi Jézus Krisztus feltámadását, és átélte a bűnnek való meghalást, és ne részesülne a Szentlélek erejében és keresztségében. A karizmatikus mozgalmak rossz úton járnak. Vagy hiszünk vagy nem. A mai kereszttyénségünk erőtlensége oda vezethet,

tő vissza, hogy túlságosan kompromiszsumképesek vagyunk a bűn tekintetében. Lélek ott árad, ahol áradhat. Az Isten nem mértékteladja a Lelket. Az Ő akarat az, hogy minden ember üdvözüljön, az egyéni megtérést mindenki átélje. Mégis, miért nem látjuk magunk között az élő víznek buzogását? Városi és területi jellegzetesség már a Bibliában is megfigyelhető, például a krétaiai lusta és falánk népség. Pál azt tanácsolja Titusznak,

hogy annál inkább hirdettesse az ígét, és ha kell, feddésre is szükség van. Manapság, a globalizáció korában, mindenhol jellemző, hogy csak e világnak élnek az emberek, de ez errefelé még jellemzőbb. A Sátán láthatatlan bilincsei is sok embert visszatartanak az élő hittől. Isten adja, hogy itt is minél többen átéljék az igaz szabadulást és megmaradjanak a Szabadító mellett!

LACZKI JÁNOS

Kovács Andorra és Sass Istvánra emlékezünk

Emlékező Keresztyén Gyülekezet! Kedves Vendégek! „*Légy hű mindhalálig, és neked adom az élet koronáját.*” – Ez a Jelenések könyvéből vett íge jutott eszembe a mai emlékezés kapcsán, amikor a városalapító orosházi evangélikus ősök sok szenvedéssel teli életére, üldöztetésére, az általuk felvett keresztre gondoltam. A fenti íge gyermekkoromban ott függött szobánk falán, kemény fekete kartonon, arany betűkkel nyomtatva.

Egyházközségünk presbitériuma 1991-ben határozott úgy, hogy templomunk kertjében kialakít egy egyháztörténeti emlékparkot, ahol minden év április 24-én, a városalapítás napján, illetve az időponthoz legközelebb eső vasárnapon két emlékkövet állít. Egyiket az orosházi evangélikus egyház egykori lelkészének, a másikat egy arra érdemes tanítójának.

Ma arra emlékezünk, hogy pontosan 261 évvel ezelőtt, 1744. április 24-én a Tolna megyei Zombárról érkező jövevények vállalták a keserűséget, a nyomorúságot, a kitiszítottságot, az új honalapítással járó próbát. És nem roppantak össze. Kitaró hűségük végül a győzelmet, a település megmaradását eredményezte. Evangélikus hitük adott erőt számukra.

1994-ben emeltük a mögöttünk magasodó márványobeliszket, Orosháza újraalapításának 250. évfordulóján. Emlékparkunk ma két újabb kővel gazdagodik. A 21. emlékkő Kovács Andor esperes-lelkészre, a 22. kő Sass István tanítóra emlékeztet bennünket ezután. Mindketten kimagasló munkásai voltak orosházi egyházközségünknek. Míg Kovács Andornak 1902-től 1946-ig 44 évi folyamatos szolgálat adatott (a legtöbb az eddigi orosházi lelképásztorok között), addig a szorgalmas és hűséges tanítónak, Sass Istvánnak csak 18. Ő 1877-től 1895-ig oktatta a rábízott orosházi gyermekeket és végzett sokrétű közművelődési munkát.

Kovács Andor az Abaúj-Torna vármegyei Hernádvécsén kezdte meg lelkészi szolgálatát 1892-ben. Papi vizsgája mellé megszerezte a tanítói végzettséget is, így az ezres lélekszámú falu tanítói feladatát is ellátta.

Sikerült megtalálni Kovács Andor 1902-es orosházi székfoglaló beszédét, amit templomunkban tartott. Alelképásztor feladatáról szólva az alábbiakat állapította meg: személyét illetőleg mindenről le kell mondania, híveiért mindenre késznek kell lennie. Meg kell tagadnia a bűnös világot, minden erejével küzdenie kell az Isten országáért. Meghalni a világ-

nak, élni az Istennek – foglalta össze Kovács Andor alelkész hivatását.

Pál apostolnak Timóteushoz írott első levele 4. fejezetének 12–16. verse alapján hirdette az ígét. Ez a mai fordításban így szól: „*Senki meg ne vessen ifjú korod miatt, hanem légy példája a hívőknek beszédében, magaviseletben, szeretetben, hitben, tisztaságban. Amíg megérkezem, legyen gondod az Írás felolvasására, az igehirdetésre, a tanításra. Ne hanyagold el a benned levő kegyelmi ajándékot, amelyet prófécia által kaptál a vének kézrátételével. Ezekkel törődj, ezekkel foglalkozz, hogy előrehaladásod nyilvánvaló legyen mindenki előtt. Legyen gondod önmagadra és a tanításra, maradj meg ezek mellett, mert ha így cselekszel, megmented magad is, hallgatóidat is.*”

Mi, mai orosháziak abban a szerencsés helyzetben vagyunk, hogy egy közel 60 éve lezárt életpálya eredményeit vehetjük szemügyre. Kovács Andor jó pásztor volt a rábízott nyájnak, lelkiismeretesen vigyázott rá. Mindig azon igyekezett, hogy Krisztus tiszta, hamisítatlan, szent tudománya hangozzék el ajkáról. Ez a szellem hatotta át beszédeit, cselekedeteit és egész életét. Példa volt „*a beszédben, a nyájaskodásban, a szeretetben, a lélekleben, a hitben, a tisztaságban.*” Figyelmes volt „*az olvasásban, intésben és tanításban.*” Lelkipásztor volt a szó igazi értelmében, pásztor, tanítója, testvére minden rábízott léleknek.

Az említett székfoglaló beszédben feltette a kérdést: Hogyan töltheti be a lelkipásztor magasztos hivatását? S a válasz: Ha bensőleg, szívvel-lélekkel, minden beszédével, cselekedeteivel, egész életével az Úrnak szolgál. Mi már tudjuk, hogy Kovács Andor egész életével az Urat szolgálta. Úgy élt, hogy tudta: a lelkész nemcsak hivatalos ténykedései idejében lelkész, hanem annak kell lennie mindenkor és mindenütt. Ember, mint a többi, de hivatásánál fogva, szívbéli és lelki tulajdonságai által fölébe kell emelkednie többi testvérenek, legnagyobbnak, legelsőnek kell lennie minden ember között. Bensőjében templomnak kell lenni. Érzéseit, gondolatait Istennek kell szentelnie. Lényre szeretetet sugározzon. Tisztának és feddhetetlennek kell lennie belső és külső életére nézve, mert tanítása csak így hat. Élete csak így kelt iránta igaz tiszteletet, példája csak így vonz.

Kovács Andor a múlt század első felében Orosháza egyik legismertebb, legtekinélyesebb embere volt. 1918-ban püspökjelölt, 1920-tól több mint két évtizedig esperes, a bányakerületi lelkészegyesület

elnöke, a budapesti Luther Társaság elnöke, a Luther Otthon egyik életre hívója. Tisztségei nem címetek jelentettek számára, hanem rengeteg munkát, a feladatok sorát. Sokrétű munkásságából csak ízelítőül: Trianon után elnöke volt a Területvédő Ligának, az értelmiséget tömörítő Orosházi Kaszinónak, díszelnöke az Orosházi Polgári Olvasókörnek, a Függetlenségi 48-as Körnek és az Orosházi Dalegyletnek. Körülbelül harminc önálló könyve, füzete jelent meg, s azon kevesek közé tartozott Orosházán, akik kormányfőtanácsosi címet érdemeltek ki.

Egyszer fiával, dr. Kovács Béla ügyvéddel beszélgettem az 1970-es évek közepe táján. Azt kérdeztem tőle, mit tart édesapja munkásságából a legmaradandóbb értéknek? Azt válaszolta, hogy ő és édesapja is minden nehéz napi feladata mellett legtöbbször tartotta a missziót, az új egyházközségek alapítását, a templomok építését. Az ő esperessége idején épült a szentetornyai, a nagymágocsi, a kardoskúti templom, s elkezdődött a rákóczi-telepi alapozása. A gyülekezetépítés mellett Orosházán nagyban hozzájárult a meszes-kisközi üzletsor megvalósításához, a Győry Vilmos tér és a Kossuth Lajos utca sarkán lévő üzletpalota, valamint a lakások létrehozásához. A tervezett Szőlők-beli templomra és a máig meg nem valósult Székács József-szoborra összegyűjtött pénz az első világháború következtében elértéktelenedett.

Hosszú pályafutása alatt több lelkész-társa volt Orosházán. Mikor Harsányi Sándor örökébe lépett és beköltözött az alvégi parókiaira, a nagytekintélyű Veres József viselte az esperesi tisztséget. Aztán még 1902-ben harmadik lelkész is választott a gyülekezet Hajts Bálint személyében, akit Okályi G. Adolf követett. Aztán Horémusz Pál, Kálmán Rezső, majd sok éven át Fürst Ervin a szolgatársa. Hogy idős korára legyen hol megpihennie, 1939-ben felépítette a Zombai utca 1. szám alatti családi házat. Három hónappal 80. születésnapja előtt halt meg, még földi élete utolsó napján is hirdette az Igét. Több unokája él szerzte az országban. Ők és a mai 65–70 év feletti orosháziak emlékeznek rá szeretettel. (Két unokáját – Landay Béláné Kovács Juditot Szarvasról és Dr. Pokorny Lajost Szegedről ezúton köszöntjük most.)

Egy tanító az 1800-as évek végén nemcsak lámpás volt, ahogy Gárdonyi Géza írta, hanem fáklya is. Egy egyházi tanítónak világitania kellett, hogy ez a világos-

☞ ság mutassa az utat tanítványainak, a szülőknek, az orosháziaknak. Olyan példát kellett mutatnia környezetében, mely épít és nem rombol.

Sass István mint egyházi tanító örködtött a tanulók szellemi és hitélete, a vele kapcsolatba került családok erkölcsi tisztasága felett. Tudta, hogy a tudományok átadása mellett a tanítványok lelki gondozását is el kell látnia, hiszen mindig a tanítók voltak a lelkészek legfőbb munkatársai.

Sass István 37 éves volt már, mikor kecskeméti és hódmezővásárhelyi tanítóskodás után Orosházára érkezett. Családjában fennmaradt 1864-es naplója – amelyet egyik dédunokája, Sass Ervin tett közzé –, miszerint a kecskeméti, Ybl Miklós által tervezett evangélikus templom megvalósításához erdélyi körúton szedegetett össze jelentősebb összeget. Fialat korától ismerte a lutheri tanítást: „a szülők jó cselekedete, hogy gyermekeiket Isten szolgálatára neveljék.” A szülők jelentősebb része tudta azt, hogy nem küldeni kell a gyermeket a templomba, hanem vezetni.

Amikor Sass István 1877-ben Orosházára érkezett és Gólián Mihály, valamint Bertalan István tanító úr mellett oktatni kezdte a leánynövendékeket, a gyülekezetben rendkívüli állapot volt. György Vilmost Budapestre hívták lelkésznek, nem sokkal később Torkos Károly nagytiszteletű úr nyomtalanul eltűnt. A Megye (ma Zombai) utcai és a Kettőssánctéri, majd a Hajnal és Szentesi utcai evangélikus iskolák elkészítése csökkentette a túlszűfolt-

ságot, de a Nagy (ma Táncsics) utcai iskolában tanító Sass Istvánhoz még mindig száznál több 3. és 4. osztályos kislány járt.

Gyakran hallatta hangját a Néptanítók Lapjában: a tantervalkotásról, az iskoláztatásról, a torna szükségességéről cikkezett. A legjobb életkorban jött Orosházára, már kellő pedagógiai tapasztalata volt. Kezdetől fogva a járási tanítóegyesület tisztségviselője, elnöke, alelnöke, titkára. Egyik mozgatója a továbbképzéseknek, a korszerű tanítási módszerek elsajátításának. Szerkesztője volt az Orosházi Közlönynek, majd az Orosházi Újságnak, ami akkoriban a legnagyobb példányszámú lap volt a megyében.

Mikor váratlanul meghalt, Klár Béla segédlelkész idézte Sass István hitvallását, miszerint „a tanítók olyanok, mint a tengerfenék korallállatkái, melyek türelemmel, lassan, de mégis sziklákat építenek.”

Feleségének, Sántha Erzsébetnek – aki Sántha Károly sárszentlőrinci lelkész testvére volt –, ma is 23 éneke szerepel énekeskönyvünkben. Egyik fia, Sass Ferenc 1896-tól 1931-ig, unokája Sass Árpád 1921-től 1948-ig volt egyházunk tanítója. Egyetlen élő unokájáról tudunk, az 1911-ben született Zsitváné Sass Mártáról, az 1930-as évek jeles teniszbajnoknőjéről, aki a közelmúltban felkereste Sass István sírját a felvégi temetőben.

Legyen áldott Kovács Andor és Sass István emléke!

KOSZORÚS OSZKÁR

(Elhangzott 2005. április 24-én)

Távol és mégis közel

Jól kell használni a kommunikációs csatornákat. Márciusban az egyik leánygyülekezeti tagnak be kellett feködni a kórházba infúziós kezelésre. Történetesen a kórházi kezelés egy vasárnapi napra is esett, ezért e testvérünk nem vehetett részt az istentiszteleten. Mégsem kellett kimaradnia az igehallgató, Istent dicséző közösségből. Egyházi flottás telefonon végighallgatta az egész alkalmat. Mivel flottán belül telefonáltunk, így egy fillérbe sem került a hívás. Jó, hogy az egyházhoz szorosan kötődő gyülekezeti tagok (akik áldozatot is vállalnak a különféle szolgáltatásokban és tisztségekben), megkövés nélkül információt cserélhetnek. Azonban nem mindegy, hogy miről folyik a társalgás: pletyka és felesleges időrablás folyik-e, vagy egymás hitbéli építése.

A reformáció korában az üzenetközvetítés eszközei még szerényebbek voltak, de mégis azt mondta Luther, hogy a zenét nem szabad az ördögnek hagyni, az evangéliumot mindenhol terjeszteni kell. Mi, késői protestánsok se maradjuk le elődeinktől ezen a téren!

LACZKI JÁNOS

Jöjj, Szentlélek!

Szavakkal játszani nem léha, üres játék, többnyire inkább elmélyült elmélkedés. Szavainkkal olykor olyan fogalmakat fejezünk ki, amelyek sokféle gazdag jelentést, mély titkokat rejtnek. Magányos óráimban szívesen elmélkedem ezek tartalmáról.

Lélek... megfoghatatlan, titokzatos és rejtélyes. Senki nem látta, nem tudja milyen és hol van, mégis tudjuk, hogy létezik, hogy bennünk van. Beszélünk róla sokféle összefüggésben, keressük a dolgok mélyén...

„Minden lélek dicsérje az Urat!” – mondták régen faluhelyen.

„Ennyi és annyi lélek” – vették számba a népességet...

Ahány ember, annyiféle lelkiület. Van, aki jóllelkű és van, aki lelketlen.

Munkáját végezheti az ember szívvel-lélekkel vagy fásult közönnyel, lélektele nélkül.

Lehet lelkesedni minden jóért, lelkünkre venni mindent, ami rossz, ami bánt.

Bajban a lelki erő, mások baját látva a nagylelkűség segít.

Lelkiismeretem szólal meg, amikor rosszat teszek, mondok vagy gondolok.

Amikor bánat, keserűség látogat meg, szívem táján kínzó fájdalom jelzi, hogy ott benn, testem zárkájába zárva szenved lényem lényege, a lelkem.

Bennem van. Benne van jóra törekvő nagy akarásaim lángolásában, kiáradó szeretetem izzásában, csalódásaim és kudarcaim hunyó parázsában, tévútjaim lédércfényeiben.

Ott van jól elvégzett munkámban, sikerrel megoldott feladataimban, mindennapi apró örömeimben, mindenben, ami életemben szép és jó, de vétkeimben, gyarlóságaimban, elhibázott lépéseimben is jelen van, vergődik énem jobbik fele, Istentől belém lehelt lelkem.

Vergődik és szenved, mert megfáradt a nehéz, küzdelmes úton. Mert sokszor nagyon rosszul bántam vele. Rossz sáfára voltam areám bizott kincsnek! Nem érdemeltem meg Istent ajándékát!

Ő mégis megkönyörült rajtam. Szent Fiát küldte el áldozatul, és Szent Lelkét adta, hogy megszabadítson kétségeimtől, felszabadítson vétkeim terhe alól, kiszabadítson szorongásaim bilincseiből, visszaadja elvesztett nyugalمامat és békességemet!

Isten Szent Lelke, jöjj, áradj ki rám és erre az egész elromlott, megrontott, szennyben fuldokló világra! Kérünk, áradj ki ránk nagy zúgással, és tüzes lángnyelveid gyógyítsanak, vezessenek! Mutassák a helyes utat, hogy lássunk, hogy többé ne tévelyegjünk! Kérve kérünk, Szentlélek Isten, jöjj!

FÜRST ENIKŐ

Presbiteri konferencia Holzhausenben

Keveset tudunk a szétszórtságban élő nyugat-európai protestáns magyarokról. Alig hallunk róluk, pedig létszámuk ma még tízezres nagyságrendű. Megható érzés, mikor határainkon túl magyarul szólal meg Krisztus evangéliuma.

A 20. század viharai az anyaországiak mellett erdélyieket, kárpátaljaiakat, felvidékieket, délvidékieket is emigrációba kényszerítettek. Azok, akik ragaszkodnak vallásukhoz, sem mindnyájan olvadnak be a befogadó ország egyházaiba, közülük sokan igyekeznek megőrizni evangélikus, református hitüket, magyarságukat, nyelvüket: ők a tagjai a Németországban, Hollandiában, Svédországban és másutt élő magyar protestáns gyülekezeteknek. Bár szervezetileg nem tartoznak a magyarországi egyházakhoz, minden ügyükben autonómiát élveznek, s részünkről mégis figyelmet, segítséget igényelnek. Nem anyagi, hanem lelki támaszt. Magyar lelkészeket várnak, akik félállásban látnák el a nagy távolságok miatt is embert próbáló szép missziói küldetést.

Mi azért is érintettek vagyunk, mert pontosan itt, Orosházán, a mi templomunkban írták alá – a 2001-es Országos Evangélikus Találkozó egyik ünnepi eseményeként – a *Magyar Evangélikusok Tanácskozó Testületének megalakulásáról* szóló megállapodást.

A *Nyugat-Európai Magyar Protestáns Gyülekezetek Szövetsége* a németországi Dillenburg közelében, festői környezetben fekvő Holzhausenben rendezte meg a 111. *Presbiteri Konferenciáját* március 18–20-ig. Erre két magyarországi református előadót, Bella Tibort és dr. Szabó Dánielt, az evangélikusság képviselőit pedig e sorok íróját hívták meg. Az invitálást a szervező Varga Pál, ulmi lelképásztor tolmácsolta számomra. Az ajánlást a Csabacsúdról származó, de Stuttgartban élő, nagytekintélyű Gémes István nagytestületű úrnak köszönhetem, akit az 1950-es évek elejétől kezdve személyesen ismerem. A 2001-es orosházi találkozón például ő vezette az *Evangélikus testvéreink a határon túl* elnevezésű szekciót.

Közel negyvenen ültünk le körben a konferenciateremben, elsősorban német, holland, svéd, svájci egyházközségek lelkészei, presbiteri. Képviseltette magát az Ausztriában és Belgiumban élő magyar evangélikus és református gyülekezetek közössége is. Újabban, az Európai Unióhoz való csatlakozás után is tömegesen jelennek meg különböző munkavállalók, gyermekgondozók, egyetemisták

és főiskolások. Rájuk is figyelnie kell a nyugati magyar protestáns egyházaknak.

Joób Olivér, nyugalmazott zürichi lelképásztor a Jn 15,9–11 alapján tartott reggeli áhítatot, majd én következtem 45 perces előadással, amelynek címe *A presbiter szerepe a magyarországi evangélikus egyház szervezetében* volt.

A presbiteri tisztség bibliai alapjairól szóltam, majd történetileg vezettem végig a szolgálat két évezredes múltját, tapasztalatait. Beszéltem arról, hogy a szocializmus bukása ellenére nálunk is terjed az elvilágiasodás, bár kedvező jelek is vannak. Kifejtettem véleményemet a presbiterek küldetéséről, felelőségéről, példaadásukról, életvezetésük hitelességéről. Az elsősorban Erdélyből származó református lelkészek és presbiterek előtt teljesen ismeretlen volt az, hogy a Magyarországi Evangélikus Egyház törvényei miként szabályozzák az egyházközségi presbitériumok feladatait, működését. A hallgatók többsége ugyancsak most szembesült a 2001-es magyar népszámlálásnak a vallási hovatartozásra vonatkozó adataival.

Balla Tibor, a Magyarországi Református Egyházak Tanácskozó Zsinata presbiteri bizottságának elnöke tájékoztatott munkájukról, arról a kegyelmi ajándékról, amit a szolgáló, hitet hordozó, egyházkormányzó presbiter végez egyházában. Bizonyágtételét feszült figyelemmel hallgattuk. Szólt a presbiterek felelőségéről, az ismeretek szerzésének fontosságáról, hogy a Szentlélek munkája nyomán megszólítottaknak alkalmuk legyen mások hitre segítésére is. Apresbiter váljon gyülekezete és környezete miszionáriusává.

Dr. Szabó Dániel, a Magyar Református Presbiteri Szövetség elnöke, a XIV. évfolyamában járó „Presbiter” című lap felelős kiadója szuggesztív előadásában vázolta a szövetség célját. 17 000 presbiterük feladata az, hogy az evangélium szellemében a hitéletet ébresszék, fejlesszék, és a nemzeti haladás szolgálatába állítsák. Arra kell törekedniük, hogy alkalmassá váljanak, hogy önmagukra és a rájuk bízott nyájra is gondot viseljenek. Példájuk nyomán minél többen váljanak Krisztus követőivé!

Délután a három előadó körül tízegyháznyolc csoportok szerveződtek, ahol többek részéről elhangzott, hogy a nyugati protestáns magyarok kissé árvának érzik magukat, szeretnének egy egyháztesthez tartozni. Kifejtették: ők nem örö-

kös menekültek, nem szegények, nem pénzért, hanem lelkészekért könyörögnek, lelki segélyre szorulnak. Például Svédországban egy református lelkész 14, egymástól igen távol fekvő gyülekezetet pásztorol. Párizsban nincs állandó lelkész, felváltva szolgálnak a protestáns magyarok, havi egy alkalommal. A kölni magyar lelkész elmondta, hogy a múlt évben 500 órát autózott és 30 000 kilométert tett meg azért, hogy 82 istentiszteletet tartson a észak-rajna-vesztfáliai magyar egyházközségekben. A gyülekezeti tagoknak is sokat kell utazni, hogy eljussanak egy magyar istentiszteletre. Az idő múlásával beolvad a magyarság vagy jobb esetben választott hazája nyelvén gyakorolja hitét. A magyar protestáns egyházközségek között nincs szervezett kapcsolat, nincs egy központi adatbázis. A gyakori költözködések következtében nagyon nehéz feladat a hívek felkutatása. Szinte mindenki beszámolt ezekről a törekvésekről, a gyülekezetépítésről. Még címszavakban sem lehet felsorolni a sok hasznos hozzászólást. A jelenlévők egymástól is sok tapasztalatot szereztek. Szó esett a presbiterek bibliaismeretéről, az ifjúság magatartásáról, az egyházi tisztségviselőik politizálásáról, a képzésről. Mások a hasonló konferenciákon való részvétel fontosságát emelték ki, a lelkész és a presbiterek kapcsolatát, a cigányok iránti felelőséget.

A három nap alatt szinte minden küldöttel sikerült szót váltanom. Sajnos Gémes István nagytestületű úr sokrétű elfoglaltsága miatt nem vehetett részt a konferencián, viszont a szintén közötünk járó élő klasszikus, genfi lelképásztor, a 84 éves Pósfay György és kedves felesége ott voltak. Pósfay nagytestületű urat ismerősként üdvözölhettem, hiszen a 2001-es orosházi találkozón ő is jelen volt, amire most is jó szívvel emlékezett. Az amerikai magyar evangélikusok megbízásából ő írta alá a fent említett megállapodást. Szintén eljött a ma Hollandiában élő egykori nagyszámú lelkész, dr. Kelemen-Rempert Péter, aki a brüsszeli protestánsokat gondozza, de már Párizsban is szolgált a magyar gyülekezetben. Hosszasan beszélgettem a Hollandia és Erdély között ingázó dr. Hermán M. Jánossal, a Királyhágó-melléki Református Egyházkerület előadó-tanácsosával, Gábry Sándor kölni lelképásztorral, Joób Olivérrel, s több, Svédországban élő magyar presbiterrel.

A virágvasárnapi istentiszteleten Varga Pál ulmi lelképásztor végezte az oltári

☞ szolgálatot. Hieble Erika, Münchenben is szolgálatot teljesítő lelkész Jn 12,22–33 alapján hirdette Isten igéjét. Ugyanakkor kezdődött a Joób Szilárd zürichi lelkész vezette hatnapos ifjúsági konferencia is, ahol olyan szolgálattelvők szerepeltek, mint dr. Kálmán Attila pápai református, Schulek Mátyás Deák téri evangélikus gimnáziumi igazgatók, Fodor József Dániában élő építőmérnök, dr. Kiss Jenő nyelvész, egyetemi tanár, Endreffy Géza budaörsi evangélikus lelkész.

A konferenciát záró megbeszélésen a résztvevők úgy határoztak, hogy 2006-ban ismét vállalják az áldozatot, összegyűjtik a nyugat-európai protestáns magyarság képviselőit.

KOSZORÚS OSZKÁR

KÉRÉS

2005. április 23-án, a szombati fogadás alkalmával az evangélikus gyülekezeti házból – részben Hajnal Ovodánk tulajdonát képező – edények, evőeszközök tűntek el. Biztosak vagyunk abban, hogy csak tévedésből történhetett ez, s abban is, hogy rövidesen visszakerülnek.
Köszönjük szépen!

Kiáltás Kárpátaljáról: Hol a mi hazánk?

A Kossuth Rádióban nemrég, 2005. április 24-én hallhattuk egy idős verbóci aszszony megrendítő panaszát:

„1939-től 1945-ig magyar állampolgárok voltunk, akkor foglaltak el bennünket a szovjetek. Aztán lettünk ukránok, de előtte a csehszlovák állam tartotta 1920-tól 1939-ig leigázva népünket. S amikor először kezembe vehettem a magyarigazolványomat, könnyek között csókoltam meg. Ennek reményében szerettük volna az állampolgárságot. Nem akarunk átköltözni, itt vannak a gyökereink, itt a szüleim sírja. Itt született az ükapám is, ebben a faluban.

Nem érezném jól magamat egy olyan rendszerben, ahol az Istent nem tisztelik és az embert nem becsülik a vezetők. Én oda vágyom, ahol testvéreket kapok. Ha az anyaország nem egy mostohaanya lenne, hanem egy olyan, aki elismerne bennünket és befogadna. Sajnos nem így történt. Nem haragszunk, de a fájdalom a szívünkben az megvan. Vannak olyanok, akik élőködőknek neveztek el bennünket, azért, mert egy kedvezmény kijárt nekünk is a vonat- vagy buszjeggyel. Volt, aki csaknem könnyes szemmel kért csak egy írást, hogy magyar vagyok. Láttam rajta a jóindulatot. Ha a túlra megyünk, ukrán munkások vagyunk, mindenhol megaláznak. Azért fájdalmas, hogy itt nem marasztalnak bennünket, ott pedig nem várnak. Hát hol vagyunk otthon? Hol a mi hazánk, amikor magyarul tanított meg az édesanyám imádkozni, dalolni, énekelni, az Istent magasztalni? Volt idő, hogy nehezen lehetett kimondani azt is, hogy magyar vagyok, azt is, hogy Istenem van.”

STÚL FERENCNÉ (Verbóc, Kárpátalja)

Tények, dokumentumok, emlékek

Bármennyire megváltozott az élet, a múlt értékeit nem veszíthetjük el. Amely dokumentumok nem szálltak füstbe vagy nem hányódtak el, azokat levéltárakban őrzik. Igaz, némely időszakból csak emlékmorzsák maradtak ránk. Mivel az események emberközeli, érzékeltes megörökítése legalább olyan fontos, mint a történeti hitelesség, ezért helytörténeti munkák csak könyvtári és levéltári kutatásokra alapozhatók. Feledésbe vesző helyi emlékek után az Orosházi Evangélikus Gyülekezet Levéltárába járok kutatni, melynek ajtaja fölé bátran ki lehetne írni, ami a pécsi Klimó-könyvtár falára 1774-ben elhelyezett táblán olvasható: „Térj vissza gyakran, és mindenkor gazdagodva távozz.”

Aki a felhőkből ugrott le: Korányi Leonard Zoltán a világhírű ejtőernyőugró Orosházán

A ma embere nem emlékezhet rá, hogy az 1920-as évek egyik szenzációja az ejtőernyős ugrás volt.

1924 májusában az egész országban futótűzként híre terjedt, hogy a Budapest melletti mátyásföldi repülőtéren felett keringő repülőgépből kétezer méter magasságból le fog ugrani egy vakmerő pilóta, Korányi L. Zoltán.

Valóságos ejtőernyős láz dúlt Budapestben. A bravúros ugrást sok más városban is megismételte Korányi. A vakmerő produkciót részben repülőgépekről, részben új stílusban, tornyokról ugorva le.

Mivel ez a toronyugrás ekkor a világon még sehol nem létezett, nagy reklámmot csaptak neki Orosházán: „Ezt fogja bemutatni a »halálugró« most vasárnap, január 18-án (1925) délután 3 órakor az evangélikus templom tornyáról. Ide fogják felvonni a hatalmas ejtőernyőt, hogy aztán a toronyról a felhők kormányosa levesse magát a mélységbe. Az ejtőernyő egy 60 méter japánsejlyemből készült monstrum. Készítője a »Jean Ors« cég Párizsban. Ernyőalakra van szabva és a széliről 16 zsinag függ alá, egyenként 10 méter hosszúak és lent egy pontban találkoznak. Itt van felővezve a pilóta. [...] Ugyanis az ejtőernyő az egyetlen eszköz, amellyel a pilóta kiugorhat az ég gépből. Ezen ernyőt alakítva használja most Korányi vasárnap délután az evangélikus templom tornyáról. Belépőjegy 15 ezer korona. Gyermek és diákjegy 5000 korona. (Inflációs érték.)”

További, templom körüli hírek

• Ugyanebben az évben (1925) az Önkéntes Tűzoltóegylet parancsnoksága a toronyőrök ágyvaló ellátását és az evangélikus templom tornyába villany bevezetését kéri. (A toronyőrök ágyát

ugyanis a legutóbbi nagytakarításnál megszüntették.)

• Kálmán Rezső orosházi evangélikus igazgató-lelkészt meghívták Budapestre, hogy a Bécsikapu-téri evangélikus templomban 1929. január 13-án prédikációt tartson. A délelőtt 11 órakor kezdődő prédikációt a templomban felállított rádióadó készülék az ország minden tájára szétvitte s így a hívek százezrei élvezheték az orosházi lelkész prédikációját.

• Beteg a főharangozó! Kovács József, az evangélikus templomtorony harangjainak és „mustyik” fának atyamestere egy időre kényszerű pihenőre vonult. Régi betegség kínozza a főharangozót és tegnap (1929. március 12.) már egészen levette a lábáról, nem lehetett tovább halasztani az operatív beavatkozást. A mentők tegnap délután kiszállították a vásárhelyi vonathoz és id. Kovács József néhány hétig a vásárhelyi kórház lakója lesz. A harangokat pedig a segédharangozók kongatják addig.

• Egy jó hónap múltán, április 16-án kedden éjszaka nagy szél tombolt Orosháza felett. Több helyen okozott károkat a háztetőken. A viharos szél leverte az evangélikus templom tornyának párkányzatáról a cementgömböket.

Közreadja: VERASZTÓ ANTAL

Püspöklátogatás a leánygyülekezetekben

Gáncs Péter püspök úr meglátogatta az orosházi gyülekezetekhez tartozó kisebb gyülekezeteket és kiértékelte a fél-éves önálló segédlelkészi szolgálatot, illetve annak eredményességét. A gyümölcsök megszemlélésére talán korai még ez az időpont, hisz a bibliai példázatban a fügefának is adatott pár év alapos gondozás, és csak ezután kerülhetett szóba a fa kivágása. Összefoglalóan a három gyülekezetéről el lehet mondani, hogy mindenhol vannak biztató jelek. Többévtényi szünet után újra beindulhatott a hitoktatás. Összesen 50 gyermek részesül ilyenben. Akad közülük, aki templomba is eljön évközi vasárnapokon. Gyakoribb templomlátogatásra nemcsak a gyermekeket kell buzdítani, hanem minden korosztályt. Igaz az ige: áron is vegyétek meg az alkalmakat. Rákóczi-telepen ismét hetente van istentisztelet A házi bibliaórák nagyszerű alkalmak arra, hogy Istent kereső emberek őszintén feltegyék kérdéseiket. Ekkor van lehetőség arra, hogy közösségekben is imádkozzanak a gyülekezeti tagok. A lelkészi szolgálathoz elengedhetetlenül szükséges a gyülekezet imatámogatása.

Ittjártakor a püspök úr végezte három leánygyülekezetünkben az igehirdetés szolgálatát. A liturgiában Barthel-Rúzsza Zsolt püspöki titkár segédkezett.

Szentetornyán szép számban gyűlünk össze. Az istentiszteleten cigány és magyar gyermekek szolgáltak énekkel az Éneklés vasárnapján. Az istentiszteleten jelen volt a szentetornyai templom felújítását végző vállalkozó is.

Rákóczi-telepen csekélyebb volt a létszám, de itt a kiindulási alap két fő. Így

számтан alapján itt igencsak megugrott a létszám. Itt is fiatalok éneke tette színebbé az alkalmat.

Kardoskúton voltunk legtöbben. Sok idős testvér – nem gondolva a testi fáradtságra – fiatalokat megszégyenítő frissességgel jött el e nem mindennapi alkalomra. Az istentiszteleten Kardoskúton lakó, orosházi evangélikus iskolában tanuló diákok zengték az Istent dicsőítő éneket.

A püspök úr a kijelölt alapige (Mt 21,14–17) alapján felhívta a gyülekezetek figyelmét többek között arra, hogy befogadó egyházzá kell válnunk, ahová bárki

betérhet. A testi-lelki fogyatékoság és különbözőség nem lehet kizáró ok. Emellett a gyülekezet jövője a gyermekekben rejlik. Ők azt a hitet és meggyőződést fogják követni, amelyet a hiteles felnőttek közvetítenek feléjük.

A leánygyülekezetek újra kaptak egy esélyt, egy leánygyülekezetek gondozásával megbízott lelkészt. A távoli cél az, hogy a három leánygyülekezet együttesen majdan önálló gyülekezetet alkosson. Ma még rászorul az anyagyülekezet óvóvédő támogatására.

LACZKI JÁNOS

Kiemelkedő alkalmak leánygyülekezeteinkben

RÁKÓCZI-TELEP: *pünkösdi koncert* a templomban május 15-én 10.00 órakor. Keresztyn és színvonalas klasszikus darabok előadása énekhanggal és különféle hangszerekkel, a rákóczi-telepi iskola zeneiskolásainak közreműködésében.

KARDOSKÚT: *Hősök vasárnapja* a templomban és a templomkertben május 29-én 14.00 órakor.

SENTETORNYA: misszió nap a gyülekezetben augusztus 14-én 16.00 órakor. Volt és jelenlegi szentetornyaiak találkozása. Ünnepi istentisztelet vendég igehirdetővel, majd szeretetvendégség.

* * *

Egész évben változatlan istentiszteleti rend a leánygyülekezetekben:

- Szentetornyán minden vasárnap 8.30 órától
- Rákóczi-telepen minden vasárnap 10.00 órától
- Kardoskúton minden vasárnap 14.00 órától, kivéve a hónap első vasárnapját, ilyenkor református istentisztelet van.

Húsvét óta ez történt

Idén a feltámadás ünnepe 2005. március 27-én volt, és az azóta történt jelentősebb eseményeket távirati stílusban említjük meg:

1.) 2005. április 16-án volt egy nagyon kedves és tartalmas egyházmegyei ifjúsági csendesnap Nagyszénáson, amelyet az egyházmegye támogatott anyagilag. A szervezés feladatát az egyházmegye ifjúsági előadója, Nagy Ervinné lelkész végezte.

Körülbelül 140 résztvevő hallgatta örömmel és lelke épülésére Szeverényi János országos missziói lelkész modern hangvételű előadását Dánielék tüzes ke-

mencei történetéről. S mint mindig, nagyon szépen énekelt az orosházi iskola és gyülekezet ifjúsági énekkara. Volt játék, beszélgetés, záró áhítat és kitűnő hangulat. Adja Isten, hogy áldás is legyen rajta. Mindenkit dicséret illet! Három gyülekezet kivételével mindegyik egyházmegyei gyülekezetből érkeztek résztvevők.

2.) 2005. április 23-án a Magyarországi Evangélikus Egyház Déli Kerületének gyülekezetei tartottak Kerületi Missziói Napot Orosházán. Helyszíne az Evangélikus Általános Iskola és Gimnázium díszterme volt, ami kitűnő helyszínt jelentett, legfeljebb a sok lépcső ellen volt

kifogásuk olyan testvéreknek, akiknek gond a mozgás, illetve az emeletmászás. (Ezért is van születőben egy személyszállító lift ötlete. Tulajdonképpen csak pénz kérdése.) A dísztermet teljesen megtöltötték a vendégek, valamivel több, mint ötszázán voltunk. Közöttük természetesen nem kevés orosházi is. Lupták György kiskőrösi lelkész, Szeverényi János országos missziói lelkész, Nagy Dorottya doktorandusz gazdagították igei szolgálattal és előadásukkal a jelenlevőket. Ebéd alatt és után iskolánk gyermek- és ifjúsági kórusa énekelt a lépcsőházban sokak örömeire.

A Kerületi Missziói Nap vendége volt Gáncs Péter püspök és felesége is, valamint a Püspöki Hivatal munkatársai: Janó Katalin hivatalvezető és Barthel-Ruzsa Zsolt püspöki titkár. „Evangelikus Élet” című hetilapunk május 1-jei számában (70. évf. 18. szám) emlékezett meg minderről fényképekkel és helyszíni beszámolókkal. (Az Északi Kerületben Gödöllőn, a Nyugati (Dunántúli) Kerületben Nemeskőren volt ugyanebben az időben a missziói nap.)

Külön köszönetet mondunk az Evangelikus Általános Iskola és Gimnázium vezetőségének, tantestületének és dolgozóinak, hogy szeretetteljes és bölcsen megszervezett házigazdai szolgálatukkal gördülékennyé és nagyon jó hangulatúvá segítették tenni a missziói napot!

3.) 2005. április 23-án 15 órai kezdettel kettős lelkésziktatásra került sor gyülekezetünkben: Nagy Ervin és Nagy Ervinné lelkészeket az egyházközség közgyűlése rendes lelkészi, azaz parókus lelkészi állásra hat esztendőre megválasztotta. Az ünnepi istentiszteleten Gáncs Péter püspök hirdette Isten ígését a Kerületi Missziói Nap befejezése jegyében, és az egyházmegye esperese – e sorok írója – végezte az iktatási liturgiát. A Confirmát mintegy 30 lelkész énekelte, majd következett Nagy Ervin lelkész igehirdetése (e számban olvasható a 2–3. oldalon), a záró oltári szolgálatban pedig Nagy Ervinné lelkész mondott imádságot, püspökünk pedig megáldotta a hatalmas gyülekezetet. Az iktatást követő közgyűlést Jantos István gyülekezeti felügyelő vezette, s természetesen ünnepi jegyzőkönyv is készült erről az igen jeles alkalomról (jegyzőkönyvvezető Koszorús Oszkárné). Ahogy mindenütt szokás, az ünnepi közgyűlést itt is egy szeretettel elkészített fogadás követte.

Hangsúlyozottan köszönetet mondunk mindazoknak, akik adományaikkal, konkrét munkájukkal nagyban hozzájárultak az ünnepi fogadás gazdagságához, tartalmához, és megbocsátó szeretettel igyekszünk elfelejteni azokat, akik csak vittek (tálakat, eszközöket, ennivalót) és nem hoztak (Evangelikus Élet, május 1-jei szám, 3. oldal).

4.) 2005. április 24-én Gáncs Péter püspökünk látogatást tett leánygyülekezetünkben. (Információként: Orosháza anyagyülekezet és van négy leánygyülekezet: Csanádapáca, Kardoskút, Szentetornya, Rákóczi-telep. Csanádapácát Veres Ravay Réka lelkész látja el Medgyesegyházáról, de a másik hármat Laczki János segédlelkész gondolja nagy lelkesedéssel és szorgalommal.) Püspökünk arra volt kíváncsi, hogy a 2004. augusztus 1-je óta elkezdődött speciális munkának milyen gyümölcssei lehetnek már, természetesen tudva azt, hogy vannak ügyek, me-

Istennel a grillezőben...

Tavaly indítottuk útjára azt a mozgalmat, mellyel célunk, hogy évente legalább egyszer találkozára hívjuk a Nyugat-Békési Egyházmegye fiatalságát. Az első találkozó jó hangulata felbátorított bennünket arra, hogy legyen folytatás. Akkor azt is elhatároztuk, hogy nem fogunk egy helyben járni, hanem tovább megyünk – más gyülekezetekbe. Így kerülhetett sor arra, hogy 2005. április 16-án Nagyszénásra várhattuk az ifjúságot az egésznapos programra.

A gyülekezeti csoportok már 9 órától gyülekeztek a nagyszénási templom kertjében, ahol erre a feladatra kiválasztott fiatalok regisztrálták őket. Ennek során mindenki kapott egy névkártyát, valamint nevük és címük felkerült a regisztrációs lapra. Ennek tanúsága szerint közel 140-en voltunk együtt a 2. Egyházmegyei Ifjúsági Napon. Bizonyára nemcsak nekem jelentett felemelő érzést a fiatalokkal megtöltött nagyszénási templom látványa.

Rövid köszöntés, áhítat és sok éneklés előzte meg az evangélicizációt, melyet Szeverényi János országos missziói lelkész tartott Dániel próféta és barátainak megtartó hitéről. Ezt követően öt csoportba osztottuk a jelenlévőket. Ezek a csoportok ebéd után láttak munkához. Feladatuk az volt, hogy a záró áhítatot előkészítsék. A közös felkészülés után az orosházi

evangelikus iskola énekkara szolgált közöttünk, jó hangulatot teremtve az áhítathoz.

Húsvét után, pünkösöd felé... Ez volt a témája Deák László hódmezővásárhelyi lelkész igehirdetésének. Az áhítatban a csoportok oltárdíszítéssel, jelenettel, versekkel, énekléssel és imádsággal vettek részt. A közös felkészülés és szolgálat látható módon örömmel töltötte el a résztvevőket. Legyen ez biztatás minden lelkész és gyülekezeti tag számára, mint ahogy az az egyetlen szó is, amelyet értékelésként mondott Szeverényi János: ez a nap *életjel*. Bármit mondjanak is a számok, a statisztikai adatok, ami azon a napon történt, az valóban életjel – a Nyugat-Békési Egyházmegyéről, a gyülekezetekről. Vegyük észre!

Végül ezúton szeretnék köszönetet mondani mindenkinek, aki az előkészületekben és a lebonyolításban segítségemre voltak. Így köszönöm Ribár János esperes úrnak, aki az egyházmegye pénztárát megnyitotta. Köszönöm Erdélyi Zoltán nagyszénási lelkésznek, hogy nemcsak helyet biztosított a rendezvénynek, de ötleteivel ő is hozzájárult a nap sikeréhez. Köszönet Keveházi Márta kántornőnek, hogy bármikor kész volt autóbába ugrani velem, hogy a helyszínt előkészítsük a fiatalok fogadására. Köszönet a nagyszénási asszonyoknak, gyülekezeti tagoknak, hogy gondoskodtak az étkezés gördülékenységéről. Az ebéd elkészítőit is hálás köszönet illeti a kiadós ebédért. A testi táplálék után a lelkiekért is köszönetet mondunk: Szeverényi János országos missziói lelkésznek, Deák László hódmezővásárhelyi lelkésznek, az orosházi evangelikus iskola énekkarának és vezetőjének. És legfőképpen Soli Deo Gloria – egyedül Istené a dicsőség!

NAGY ERVINÉ

lyekhez nagyon nagy lelki és szellemi türelem szükséges. A püspöki látogatásról külön cikk olvasható Laczki János segédlelkész tollából, személyes élményei és reménysegei alapján. Ha valahol van drámai lelki sivatag, akkor bizony nincs tőlünk nagyon messze. De hiszünk az Úr Jézus oázist teremtő kegyelmében.

5.) 2005. április 23-án 18 órai kezdettel az orosházi fúvósok adtak koncertet a település alapításának, azaz újrualapításának 261. évfordulóján. Vezényelt K. Tóth László karnagy.

6.) 2005. május 4-én, Békéscsabán, a Megyeháza I. emeleti tanácskozójában Varga Zoltán megyei közgyűlési elnök és Dr. Biri István főjegyző fogadták Békés megye egyházainak képviselőit, hogy anyagi támogatást nyújtsanak az egyházak hitéleti tevékenysége számára. Jelen voltak a katolikus, református, ortodox, baptista, unitárius, valamint az evangelikus egyházak megyei vezetői, és a 6 millió forint szétosztása után közéleti kérdésekről folyt megbeszélés.

Orosházán jártam

Otthon voltam...

Hazalátogattam újra – nekem haza, bár már Budapesten születtem. Szülei, akik Orosháza szülöttéi, s a történelem viharai vezényelte őket a fővárosba, gyakran jegyzik meg, hogy jól esik nekik, ha Orosházát otthonként emlegetem. Roknaink már vagy az alvágiban vagy a felvágiban pihennek, de várnak a barátaim, várnak a gyermek- és fiatalkori emlékeim helyszínei. Jó hazamenni. S Orosházán mindig történik valami.

Április 23–24-én nemcsak a város ünnepe (alapításának 261. évfordulóját) hanem a városban többségben élő evangélikusok is – mi is! Eseményekben gazdag és lelket melengető hétvégének lehetünk részesei. Április 23-án volt egyházi kerületeinek missziói napja, melyet mi, Déliek az idén Orosházán rendeztünk meg. Több mint 500-an gyülekeztünk össze az evangélikus iskola dísztermében, ahol szívből jövő prédikációkat és bizonyágtételeket hallhattunk. A gondolatok további elmélyülésre biztattak bennünket. Mindemellett nagyon jó volt találkozni a régen látott, messziről jött ismerősökkel.

A nap fénypontja azonban a kettős lelkésziktatás volt a templomban. Nagy boldogság az orosházi templomot látni akkor, amikor zsúfolásig megtelik. Gyermekkoromban bizony egy átlagos, ünnep nélküli vasárnapon is nagyon sokan voltak az Isten házában. Nagy Ervinné és Nagy Ervin személyében az egyházköz-

ség 28. és 29. lelkészét, s egyben az első lelkészházaspárt iktatta be parókus lelkészi szolgálatába Ribár János esperes. Az ige hirdetés szolgálatát Gáncs Péter püspök, egyházkerületünk főpásztora végezte nagyon baráti hangvétellel, de annál mélyebb mondanivalóval. Arra biztatta a fiatal lelkészházaspárt, hogy mindig legyen tüzük, ahogyan az iktatási meghívó fényképén is láthattuk, legyenek egymás mellett, legyenek a gyülekezet tagjaival, segítsék egymás szolgálatát minden területen. Magam is ezt kívánom a házaspárnak: tudják felgerjeszteni a tüzet, találják meg a hangot, építsenek jó kapcsolatokat, beszélgessenek sokat a gyülekezet tagjaival – Isten áldása legyen munkájukon és életükön! Zengett a Confirma az iktató istentisztelet végén, majd a közgyűlés keretében a köszöntéseket hallhattuk. Sokan sokféleképpen köszöntötték a beiktatott lelkészeket, de minden szóból a szeretet sugárzott feljűk. Ezután lehetőség volt a beszélgetésre is, hiszen a fogadáson találkozhattak még a testvérekkel.

Püspök úr hétvégi nyugat-békési körútja ezzel még nem ért véget. Vasárnapi istentiszteletek ige hirdetési szolgálatát végezte Szentetornyan, Rákóczi-telepen és Kardoskúton, majd délután Nagyszénáson Erdélyi Zoltán meghívott lelkész iktatási istentiszteletén hirdette az igét.

JANKÓ KATALIN

Külföld

Angliában egyre növekszik az egyházi iskolák népszerűsége és száma. A brit törvények szerint az egyházi iskolák ugyanolyan állami normatívát kapnak, mint a nem egyháziak, azaz államiak. Ott jelenleg mintegy 100 egyházi iskola van, de oly' nagy irántuk az érdeklődés, hogy egyre másra nyílnak meg az újabbak.

Az okot keresve ezt a nyilatkozatot találtuk: „A szülők minőségi oktatást kívánnak gyermeküknek, de nem közömbös számukra az oktatás etikai oldala, az erkölcsi nevelés és a fegyelem sem.” Egy újabb közlés szerint a közelmúltban 29 új egyházi iskola nyílt meg Angliában. Ezek korábban állami intézmények voltak, de a diákok szülei kérésére az egyház vette át az irányítást.

Az angol felnőtt társadalom egyre élesebben látja, hogy az a katasztrofális erkölcsnélküliség, ami korábban jellemző volt, nem mehet tovább, mert az egyénre és a társadalomra nézve is veszélyes. Itthon is sokaknak elégük van már abból a viselkedésből, amit egyre gyakrabban lehet látni és hallani hétvégeken az utcáinkon. De mi még messze vagyunk az angol szülők belátásától, hiszen nálunk az egyházi iskolák hivatalosan is a „nem” kategóriába tartoznak, ugyanis ez a megjelölésük: „nem önkormányzati” iskola. Vagyis: nem. Lehetett volna kedvezőbb kategorizálást is találni – feltehetően. Sokatmondó elszólás.

RJ

Püspöki körlevél a stóláról

Öltözködési reform a lelkészek között

Evangélikus hetilapunk május 8-ai számában olvasható a MEE püspökeinek körlevele a stóla ügyéről. A stóla egy olyan ruhadarab, amely elegáns sálra emlékeztet, s a lelkész a nyakába akasztja, az egyházi esztendő színeinek megfelelően. Lehet Luther-kabátja vagy „papi civilre” is felvenni a stólát. Püspökeink azt kéri a gyülekezetek presbitériumaitól, hogy fél év múlva döntsenek e kérdésben lelkészeikkel egyetértésben, hogy bevezetik-e használatát a gyülekezetben, mert nem kötelező, csak ajánlott. Az említett püspöki körlevél hat indokot hoz fel, miért lenne jó, ha mindenhol használnák:

1. Mert szerte a világon használják.

2. Mert így a világ evangélikusságának hagyományába tagolódnánk be.

3. Mert az egyházi esztendőnek megfelelő színes stóla enyhítene a Luther-kabát komorságán.

4. Mert a tábori lelkészek könnyebb helyzetben lennének.

5. Mert ökumenikus jellegelene.

6. Mert kórházban, szabadban, közünnepben ez jelezné a lelkész hivatalos jelenlétét, ha szolgálatra kéri fel.

A körlevél mellett egy rövid, de tanulmányértékű írásban Véghelyi Antal lelkész kifejti, hogy a stóla (Mt 11,29kk alapján) azt az IGÁT jelképezi, amit fel kell vennünk engedelmes és szolgálatkés lé-

lekkel. A stóla „az egész embert követelő – csak mindkét vállal húzható –, s mégis könnyen viselhető; viselés közben a boldogságot adó jézusi igát jelképezi” a lelkészek esetében.

A bevezetése tehát nem kötelező, de püspökeink, egyetértésben a Liturgiai Bizottsággal, a lelkészek és gyülekezeteik presbitériumai elé terjesztik, hogy minden egyházköztség maga döntsön. A levelet aláírta: D. Szabik Imre elnök-püspök, Ittész János püspökés Gáncs Péter püspök.

Ez a legfontosabb: „*Mindezek fölé pedig öltözték fel a szeretetet, mert az tökéletesen összefog mindent.*” [Kol 3,14]

SZERKESZTŐ

TALENTUMOK – Hírek iskolánk életéből

BALLAGÁS • 2005

Szép élményekben gazdag, emlékezetes nap volt evangélikus gimnáziumunk és a gyülekezet életében 2005. május 9-e! 37 végzős diák búcsúzott az alma matertől. A 127. zsoldár boldogságígérete teljesedik be az osztályfőnökökön és valamennyi, a diákokat tanító nevelőn, amikor az ige szellemében történő nevelés szép munkáját magukra vállalják: „Mint nyílnak a hősnek kezében, olyanok a serdülő fiúk. Boldog ember, aki ilyenekkel tölti meg tegzét.” 37 „vesszőt” kaptunk egykor. Mára elkészültek a „nyilak”. Még egy utolsó igazítás, az érettségi vizsgák, és ifjaink célba ért nyílvevesszők lesznek. Kívánjuk, hogy azok legyenek!

12/4 osztály

Osztályfőnök: Fazekas András

Bene Melinda, Bíró Enikő, Bodnár Éva, Budavári Bettina, Égető Diána, Györgyi Csilla, Horváth Judit, Juhász Gergely, Körösi László, Lenge Dóra, Lévai Anita, Németh Beáta, Pánczél Renáta, Polyák Zsuzsa, Rippa Anita, Szabó Orsolya, Szluka Éva, Vági Sára

12/6 osztály

Osztályfőnök: Görbicsé Sente Judit

Bugyi Tímea, Dobozi Sámuel, Göboly Anett, Harmati Boglárka, Horváth Nikolett, Huszka Emese, Kolozsvári Noémi, Lencse Balázs, Lőrincz Leilla, Nánási Imre, Németh Diána, Pálfi Anikó, Pápai Attila, Ramuska Péter, Solti Beáta, Süle Veronika, Szabó Nikolett, Zsigovics Péter, Zsoldi Lajos

A 12. évfolyam nevében Lencse Balázs búcsúzott az iskolától:

Tisztelt Tanáraink, Kedves Szüleink, Diáktársaink!

Immáron másodjára állok előttetek. Tavaly mint iskolánk végzőse-it búcsúztató diák, s e röpke év elteltével mint elérzékenyülő maturationandus.

Egy éve még arra gondoltam, van időm, nem kell még távoznom, de már akkor is ott lebegett szemem előtt, hogy az idej esztendő más lesz. Észre sem vettük, s már itt állunk az élet küszöbén.

Amikor kilencedikes lettem, mint „Móricák gyöngye” tettem egy akkor még talán felelőtlen esküt. Emlékszem, jókat nevetgáltunk a sárga, körös-körül égetett papírlap szövegén. Most elolvasva már mást érzek, megértettem, mit is rejtenek az ott leírt mondatok: „Ígérem, hogy az itt eltöltött évek nem múlnak el nyomtalanul [...] derűs légkört teremtek az engem oktatóni szándékozó nevelőknek [...] az érettségi megszerzése érdekében – saját, szerény képességeimhez mérten – mindent megteszek...”

Most pedig mint végzős 12.-esek búcsúunk. Nehéz pillanatok ezek: befejezni valamit, ami igazából egész eddigi életünket meghatározta. Befejezni mindazt, ami számunkra a világot jelentette: befejezni a gimnazista éveket. Rádöbben arra, hogy a reggel már nem áhitattal vagy nulladik órával kezdődik. Nem ülhetünk le jól megszokott székünkre, nem üdvözölhetjük diáktársainkat, tanárainkat, nem beszélhetjük meg barátainkkal az elmúlt hétvége eseményeit. Mindezt elgondolni is szörnyű, átélni talán most még lehetetlen.

Ám szívünkben megmaradnak az emlékek, a közösen eltöltött évek. Évek, melyek alatt formálódott személyiségünk, kialakult értékrendünk, összeforrtak osztályközösségeink. Öröm visszaemlékezni a gondtalan kirándulásokra, a nagy nevetésekre, éjszakába nyúló beszélgetésekre. Jó érzéssel tölt el, amikor megjelennek előttem a szalagavató fenséges képei, a videók, a leírhatatlan szépségű hangulat.

**Ittész János püspök úr
levélben köszöntötte a búcsúzókat:**

*Kedves ballagó, érettségire készülő Diákok!
Kedves Pedagógusok! Kedves Testvérek!*

A szinte megszámlálhatatlan áldás és jókívánság között a sikeres érettségi vizsgákon túl én mit is kívánhatnék? Legfeljebb csak ismételném magamat, amikor a sokszor használt fordulattal azt kívánom, hogy a most nagy útra induló fiatalok – az ifjú hölgyek és urak – életében az alma matertől kapott útra indító örökség szellemében, soha ne kerüljön ellentétbe az oratórium és a laboratórium. Az Úristentől kapott talentumokat tudják úgy forgatni, hogy azzal önmaguk, szeretteik, drága magyar hazánk és Jézus Krisztus egyháza javát és jó előmenetelét szolgálhassák. Isten áldja meg az iskoláinktól búcsúzó fiatalokat, s őrizze meg őket az Élet küzdelmeiben, igaz emberségben, az Isten és a felebarátok iránti szeretetben.

A tanítóónyaiktól most meghatottan búcsúzó pedagógusainknak pedig köszönetet mondok hűséges munkájukért, gondok és nehézségek között is kitartó helytállásukért. További fáradozásukra, embernevelő szolgálataikra is Isten áldását kérem. Szeretettel és áldáskívánnással:

ITTÉSZ JÁNOS
püspök

Gyönyörű évek voltak. Fáj, hogy itt kell hagyni mindent. Véget ért életünk egy szakasza, bár szívesen maradnánk ezen a helyen, mely eddigi életünket védte, betakarta féltő szárnyaival lelkünket, de nem tehetjük, mennünk kell.

Hálával tartozunk az iskola vezetőségének, tanárainknak mindazért a szeretetért, amivel a hosszú évek alatt körülvettek bennünket, egyengették utunkat, elhintették lelkünkben az ígét. Megértettük, mit is jelent a keresztyén szellem, az „egy Istenben” való hit. Köszönet mindenért! Hála legyen osztályfőnökünknek, aki még a nehéz, gondterhes napokon is átsegített bennünket, támaszként állt mellettünk, hozzá mindig bátran fordulhattunk. Az irántunk tanúsított szeretete nemcsak a hétköznapi mutatókozott meg, hanem minden év végén, az általa szervezett osztálykirándulásokkal – fáradságot nemkímélve – felejthetetlen napokat szerzett nekünk.

Az osztályközösségünk egy nagy családdá nőtte ki magát. Hála minden tagjának, akik egytől egyig azon voltak, hogy szebbé tegyék mindennapjainkat.

Holnaptól már új célkitűzések várnak ránk. Elérkeztünk életünk nagy fordulópontjához, az érettségihez, mellyel végérvényesen lezárjuk középsikolai tanulmányainkat. Utána várnak ránk az egyetemek, főiskolák, a nagybetűs élet. Várnak ránk az új kihívások, új barátok, újélmények.

Folytatjuk, amit elkezdtünk. Talán egykor majd sikerül akkora tudásra szert tennünk, hogy felismerésünkkel megváltoztathatjuk a mai világot. A feltörekvő nemzedék a miénk, úgy, ahogy a jövőnk is. Irányítsuk tetteinket egy jobb holnapért, adjunk hozzá valamit az őseink által kitaposott ösvényhez! Lépünk rá, merjünk nagyokat gondolni, legyenek távoli céljaink! S ha életünk végén tiszta lelkiismerettel vissza tudunk majd nézni, akkor elmondhatjuk: megérte magyarként élni.

E gondolatok vezéreljenek bennünket az úton, s ne felejtjük Kosuth szavait: „A haza örök, s nemcsak az iránt tartozunk kötelességgel, amely van, hanem az iránt is, amely lehet, s lesz.” Isten legyen veletek! Visszontlátásra!

A tudás vagy a fogyasztás hatalma érvényesül?

Lencse Balázs végzős diákunk Bonyhádon az Ordass Lajos Országos Szónokversenyen a primer kategóriában II. helyezést ért el. Az alábbiakban díjazott szónoklata olvasható.

Tisztelt Hallgatóság!

A tudás vagy a fogyasztás hatalma érvényesül? Milyen választási lehetőség áll a jövő társadalmá előtt? A kérdés magában rejtja mai világunk legfőbb dilemmáját, hiszen a két fogalom, mint épülő ház kövei rakják egymásra munkájuk gyümölcsét.

Mert mi a tudás? Mindaz a szellemi tőke, amit az emberiség létezése óta felhalmozott.

A fogyasztás jelentése ennél összetettebb. Felébredt megszerzési vágyaink nyomán jött létre, mely egész történelmünk során elkísér. Többletvágyaink következtében kialakult a túlzott fogyasztás.

Amikor egy új termékről értesülünk, fokozódik érdeklődésünk, kíváncsiságunk, s nem tudunk nemet mondani. Rákényszerít bennünket a 21. század, hogy „fogyasszunk”, hisz az agyonreklámozott áruknak van egy viszonylagosan rövid ideig tartó népszerű, divatos megjelenése, melynek birtokosa abban a sajnálatos álmvilágban él, hogy ő trendinek, példát mutatóknak hiszi magát. De ő is csupán mai, mértéktelen társadalmunk felültetett embere.

A fogyasztás, az alkalmazkodás, melyet a pénz diktál, átformálja személyiségünket. Azonban az az ember a bűnös, aki manipulálja, félrevezeti mit sem sejtő társait, óriási hasznot húzva ezzel.

Századunk sajnos a kényelemnek, a különböző hírközlők csábításának, nagy kísértésének, a fogyasztás hatalmának százada. A médiareklámok a tényleges tudás helyett megmérgezik életünket. A tömegkommunikációs eszközök műsoraikkal tudatosan arra készítetnek bennünket, hogy letegyük az általunk egykor igen kedvelt regény, novella, lírai alkotás remekait. Mindezek mellett a számítógép, az internet betörésével még jobban igazolódni látszik a „Gutenberg-galaxis” hanyatlása.

Ki gondolná, hogy a fogyasztás hatalma környezetünket is befolyásolja? Pedig így van, hisz egy olyan összetett kérdéssel állunk szemben, amit a tudás mozgat, melyet piacósítanak, így a profitot lefölözik, s az Isten által teremtett gyönyörű világ pusztulásra szel. Az emberiség képtelen ellenállni ezen anyagias világnak, ahol azon egyének uralkodnak, akik mindenkit s mindent letiporva, saját környezetüket nem kímélve, józan ítélőképességüket elveszítve, az emberiség jövőjére nem gondolva hajtják a pénzt. Az egyedüli megoldás a tudás lenne, amely mértéktartást parancsolna.

Bennem felvetődik a kérdés: lehet-e szerepe a magyarságnak égető, globális kérdéseink megoldásában? Nemzetünk nagy tudósai a világ rögös útjain, zsákutcába torkolló útvesztőin ismeretük fényével tudták mindig is bevilágítani a látszólag végtelenségbe nyúló sötétséget. Ők a világhírű magyarjaink, akik előremozdították a glóbusz emberiségét, feltárták a gondokat, s az értelmiség számára gyakran választ is adtak.

Miért az értelmiséget és a tudást emeltem ki? A gondolkodó, tanult, cselekvő

egyén lenne képes a „minőségi vezető szerepre”, melyet a nemzet feladatként ráruházott. Márai Sándor így gondolkozik a tudás és a magyarság kapcsolatáról: „Mi nem területeket óhajtunk szerezni az új Európában, hanem módunk nyílik rá, hogy megvalósítsuk a magyarság új európai honfoglalását, ha megfelelő nemzetneveléssel előkészítjük hazánkat arra a minőségi vezető szerepre, amelyet múltja, képességei, sajátos szellemi alkata a Duna-medencében valósággal parancsolóan jelölnek ki számára.”

Egyszóval a magyarság öröklött tudásával tud kitörni, s egyben betörni az európai világba. Ezzel szemben az igazi kultúra elveszőben van, kezdve az oktatás gondjaival, a társadalom anyagiasságának hatalmával, a gondolkodás hiányával, a valódi küzdelmek által elért tudás meg nem becslésével.

Ám a választás a mi kezünkben van: elfogyasztjuk-e bolygónkat, amivel elpusztítjuk Isten legtökéletesebb teremtményét, az embert, vagy tudásunkat alapul véve gát nélkül felszabadítjuk a fejünkben elrejtett kulcs segítségével elménket, felszínre hozva ezzel kincsünket, mely minden földi jónál többet ér: a tudásunkat?

Jézus így szól Máté evangéliumában: „Ne gyűjtsétek magatoknak kincseket a földön, ahol a moly és a rozsda megemészti, és ahol a tolvajok kiássák és ellopják, hanem gyűjtsétek magatoknak kincseket a mennyben, ahol sem a moly, sem a rozsda nem emészti meg, és ahol a tolvajok sem ássák ki és nem lopják el. Mert ahol a kincs van, ott lesz a szív is.”

LENCSE BALÁZS JÓZSEF

Kell a vers!

József Attila születésének 100. évfordulójára a Somogy Megyei Önkormányzat „Kell a vers!” címmel pályázatot írt ki, melyre 217 pályamű érkezett. Középiskolai kategóriában Héjja Márk (9/6) I. díjat nyert. A díjátadásra 2005. április 8-án Balatonszárszón került sor.

Növények, állatok, emberek: lények. Beborítják a bolygót, melyen mozognak, gondolkoznak, tehát léteznek. Mondható rájuk: lények. De a fő érv a lények létezésére: az érzelmek. E szó, mi szempont lehetséges a Földön található

mindenség élő és élettelenbe való besorolásához. Hiszen ki látott már művirágot vízért hajlongani? S gyermek játékkutyáját ki látta gazdájához simulni? Robot mikor kért szemlesütve gazdájától bocsánatot, mikor az elromlott, s nem működött? Soha, semmikor. Csak egy dolog van, ami igazolja az élő: az érzelem. Egyszerűbb testű lényben egyszerűbb lélek lakozik. Bonyolultabban bonyolultabb. Vagy talán csak az érzékszervek fejlettebbek, amikkel az érzelem kifejezése történik? Nem tudhatom. Mindenesetre a Föld legfejlettebb élőlényei érzelmeiket magas szinten abban a formában fejezik ki, amit

úgy nevezünk: vers. Ennek ritmusát szíve dobogásával egy időben kezdi hallani a gyermek.

Nyiladozó jellemem virágára, mint egy-egy lepke, úgy „telepedtek meg” a versek. Esténként, mikor e virágnak pihennie kellett, rászállt egy lepke, s így fejét lehajtotta. Az álm legszebb pillangója az első volt, ki már rá tudott szállni, az Altató nevet viselte. Persze azután más lepkék is jöttek: némelyek színesebbek, mások nagyobbak voltak, de mindannyian szépek.

Később megtudtam, hogy ezeket a lepkéket verseknek hívják. Azt a pötttyő-

Iskolai versenyek

Végéhez közeledik a tanév, amely az elődeihez hasonlóan bővelkedett említésre méltó eseményekben, eredményekben. Iskolánk diákjai számos rangos versenyen próbálgatták tehetségüket. A legszebb eredményeket elért tanulóknak szeretettel gratulálunk. Isten áldását kérjük rájuk és azokra, akik a teremtett világ megismerésére és az Úr útjára oktatják és nevelik őket.

Kölcsey Országos Szavalóverseny

Lőrincz Leilla (12/6) I. hely
Kozmer Vivien (8/6) III. hely

Városi-területi Angol Írásbeli Verseny

Farkas Ábel (6. a) II. hely
Balog Edina (7/6) III. hely

Petőfi Sándor Versmondó Verseny

Palcsek Balázs (3. o.) II. hely
Fülöp Sarolta (4. b) I. hely

Ordas Lajos Országos Szónokverseny

Lencse Baláz primer fok. II. díj
Gyuricza Nóra különdíj

„Finn Költők” Szavalóverseny

(Finn–Magyar Baráti Társaság)
Bökényi Hajnalka (10/6) II. hely

„Biblia az életemben” Országos Rajzverseny

Séllei Dominika (3. o.) I. hely

A Somogy Megyei Önkormányzat által József Attila születésének 100. évfordulójára meghirdetett „Kell a vers” című országos pályázat

Héjja Márk (9/6) I. díj

Megyei Számítástechnikai Verseny

Rajki Dóra (10/6) I. hely
Iványi Dániel (9/6) III. hely

Internetes Információkereső Verseny

Patai Ádám (6. a) II. hely

Városi-területi Földrajzverseny

Szöllősi István Sándor (8/6) II. hely

Ravasz Erzsébet Helyesírási Verseny

Köböl Alexandra 6. a

„József Attila versei képekben” Rajzpályázat

Séllei Dominika (3. o.) 2. kcs. I. hely
Feketi Ildikó (7/6) 4. kcs. III. hely

„Az Úr érkezése” Szavalóverseny

Bökényi Hajnalka (10/6) különdíj

„Édes Anyanyelvünk” Országos

Nyelvhasználati Verseny (megyei forduló)
Bugyi Tímea (12/6) I. hely
(továbbjutott az országos döntőbe)

Városi Nyelvtan- és Helyesíróverseny

Palcsek Balázs (3. o.) II. hely

Területi Környezetismereti és Természettv. Verseny

Palcsek Balázs (3. o.) I. hely

József Attila Szavalóverseny

Kozmer Vivien (8/6) I. hely
Fülöp Sarolta (4. b) III. hely

Országos Hittanverseny

A 8/6 osztály csapata I. hely
(Csapattagok: Tóth Melinda, Kocsis Éva, Sipos Erik, Szöllősi István Sándor)

Megyei Szóbeli Angolverseny

Rajki Dóra (10/6) II. hely

set mondókanak, azta csíkosat altatónak, és azt a nagyszárnyút pedig verses mesének. Második osztályos koromban azon vettem észre magam, hogy „Itt van az ősz, itt van újra” és a pillangó elszállt, csupán a vers maradt. Az elrepülő pillangót nem tudtam megfogni, mikor kirohantam, mert oly’ szép sárga-vörösés táj tárult elém. S ekkor éreztem először: vers, valóságos látvány... csak a szívem tudja összekötni őket.

Tudom, mindenkiben vannak érzelmek, de igazán formába önteni őket egyedül a költők képesek. Az évek során minél több költőt és költeményt ismertem

meg, annál inkább tudtam a magam ízlését e téren. Érzelmvilágomhoz Radnóti Miklós áll a legközelebb, bár bevallom, pályájáról hiányosak ismereteim. S hogy miért éppen ő? Ennél könnyebben magyaráznom meg, hogy miért éppen a kék a kedvenc színem.

Kell-e tehát a vers? Ha a táj szépségét, a halál keserűségét, a hazaszeretet mélységét, a kín mértékét vagy egy barát értékét nem akarom lelkembe zárni, akkor kell! Mik lennének vers nélkül? Csurig telt edények, kik szenvednek attól, hogy magukból ki nem önthetnek semmit. Századunkban, melyben a gátlások levetkezé-

se, a korlátok áthágása az elfogadott, helyenként az emberi érzelmek helyébe az állati ösztönök léptek. Ugyanakkor a világ önmaga ingerküszöbét oly magasra helyezte, hogy ott a vers nem érték.

A szellemi táplálékok receptkönyvében olvastam a minap egy fenséges ételről. Elkészítése úgy kezdődik, hogy végy egy ív papírt és egy tollat. Írd le azt, amit a szíved diktál, úgy, ahogy azt magadhoz méltónak érzed.

Kell az étel, kell a vers! Jó étvágyat hozzájuk!

Új igazgató lelkész egyházközségünk élén

A május 3-ai presbiteri és képviselő-testületi ülésről

2005. május 3-án, a hónap első keddjén, a megszokott „presbiteri és képviselő-testületi bibliaóra” időpontjában az egyházközség választott önkormányzata hivatalos ülést tartott a szokott helyen. A 70 főből mintegy 60 jelent meg, a többiek egy része kimentette magát.

Az ülés első napirendi pontja a régi igazgató lelkész leköszönése és az új igazgató lelkész személyének jegyzőkönyvi rögzítése volt. Így az orosházi evangélikus gyülekezet új igazgató lelkésze (2005. május 3-ától kezdően), Nagy Ervin lelkész, aki ezt a beosztást a MEE (Magyarországi Evangélikus Egyház) Törvényei értelmében három esztendeig tölti be.

Az alábbi szöveg csak vázlatos kivonata az elhangzottaknak, de az egyházközségi jegyzőkönyv mellékleteként az utókorra (irattár) marad a mondanó.

Az igazgató lelkész jogi kerete

A MEE „az egyházközségben végzett szolgálatról és az egyházközség önkormányzatáról” szóló 1997. évi III. Törvény I. Cím, 10. §-a értelmében: „Azokban az egyházközségekben, ahol két vagy több gyülekezeti lelkész szolgál, a gyülekezeti lelkészek közül az egyik igazgató lelkész... Az igazgató lelkész az egyházközségi felügyelő mellett a közgyűlések és presbiteri ülések elnöke és beosztja a lelkészi szolgálatokat.” A 11. § szerint: „Az igazgató lelkész a lelkészi hivatal felelős vezetője.” 12. §: „A gyülekezeti (igazgató) lelkész a felügyelővel együtt felelős az egyházközség szabályos ügyvitelért.” A Törvény külön kiemeli ebben a paragrafusban a zárszámadások és költségvetések ügyét, az egyházközség teljes anyagi és adminisztratív kötelezettségeit (tehát jelentések az Esperesi Hivatal számára és a számlák kifizetése). Figyelemmel kell kísérni, hogy a gyülekezeti gazdálkodás a költségvetésnek megfelelően történjék, az egyházi felettes hatóság engedélyeit megszerezni, amelyre a törvény kötelez, s ide tartoznak a különböző ügyintézesek.

Számadás

1998 óta töltöm be az igazgató lelkészi feladatkört, közvetlenül Győri Gábor lelkész távozásától a mai napig. Nyolc esztendő óta tudok összefoglalni, hogy lelkem élményeit csak érintem. Voltak örömök, s természetesen voltak szomorúságok is. Legnagyobb bánatom egyike, hogy a társadalmi temetések számát nem lehetett csökkenteni, sőt az elhunytak történetét. Annak ellenére említ-

tem ezt, hogy úgy vélem, komoly egyházi történéseket hoztunk Orosházára, hiszen ittlételem óta számos alkalommal volt innen rádiós istentisztelet, s ugyanúgy az MTV is eljött, nem is egyszer, istentiszteletet közvetíteni. Voltak kerületi rendezvények, mint az április 23-ai missziói nap. S a 2001-es III. Evangélikus Országos Találkozó is felejthetetlen emlék. Köszönettel gondolok a sok segítségre. Mindezt abban a reményben szorgalmaztuk a felsőbb vezetéssel, hogy hátha impulzust jelent Orosháza városa és elsősorban a gyülekezet, azaz az evangélikusok számára. Ezért született meg az Orosházi Harangszó újság is, s fejlesztettük egy bizonyos színvonalra, még országos elismertséget is kiváltva vele. Helyzetünket látva el kell fogadnom, hogy igaz Jézusnak az az igéje, hogy „a szél arra fúj, amerre akar”, és persze akkor és ott, ahol akar... (Jn 3,7c.) Nem tőlünk függ. „Ezért tehát nem azé, aki akarja, és nem is azé, aki fut, hanem a könyörülő Istené.” [Róm 9,16] Mert futni futottam, akarni akartam, de Isten előtti alázattal el kell ismernem, hogy valóban nem azé, aki fut, és nem azé, aki akar, illetve akarnok. Isten bizonyára majd valamikor később akar ébredést adni Szentlelkével itt, ezen a lelki értelemben kiszáradt tájon.

Az elmúlt időszakra visszatekintve mindenkinek megköszönöm a segítségét, felügyelő úrét, lelkésztársakét, munkatársakét, oktatási intézmények vezetőinek és dolgozóinak segítségét, minden tisztségviselőt, presbiterét, gyülekezeti tagét, de mindenek felett az Úr Istennek köszönöm, hogy Jézus Krisztus által bűnbocsátó szeretettel hordozott, és ezt kérem tőle a továbbiakban is.

Az utód feladatai

A gyülekezet választott testületének pedig azt a kérést kell tolmácsolnom, hogy ki-ki a maga lehetőségei szerint segítse Nagy Ervin lelkész urat igazgató lelkészi teendőinek megvalósításában. Ahogyan ő kérte is a beiktatási istentiszteleten a közös küzdelmet ama bizonyos arénában.

Így kell fogadnia őt a gyülekezetnek, oktatási intézményeknek. Mivel az Óvodabizottság és az Iskola Igazgatótanácsa választott testület, javallott, hogy az igazgató lelkész belülről lássa ezen testületet munkáját, amellyel, hogy ebben a választási ciklusban magától értődő, hogy benőttem az elnöki tisztet mindkét helyen.

De a fenntartót hivatalosan az igazgató lelkész képviseli a megye, a minisztérium, az egyházmegye, a kerület, az önkormányzat stb. felé. Az intézmények alkalmain való igazgató lelkészi részvétele ezek után hivatali kötelezettsége.

Aldás

Az új igazgató lelkészhez pedig a legaktuálisabb igékkel fordulok, a heti igével és a mai igével. A heti ige az 1Thessz 5,17: szüntelenül imádkozzatok. A napi ige pedig 2Móz 17,8–13 története, hogy a választott nép választott hadserege csak úgy tudta legyőzni Amalékot, hogy Mózes imádkozott, és amikor elfáradt, munkatársai segítettek neki imádkozni. Ezekkel az igékkel kívánom Isten áldását az új igazgató lelkész életére, szolgálatára.

Izrael legyőzi Amalékot, de hogyan?! (2Móz 17,8–13)

A helyszín Refidim: Amalék az agresszor, aki a hazát kereső népet megtámadta. Mózes hadsereget szervez, Józsuének kell kiválasztania „férfiakat” a csatába. „Választott” férfiakról van szó, mert csatát nem lehet akárkikkel vívni. Így van ez még a szellemi-lelki küzdelmekben is: csatát, lelki-szellemi csatát is csak „választott” résztvevőkkel tudunk vívni.

Mózes a kor szokásának megfelelően felemelt kézzel imádkozott, és amikor így tartotta a kezét – azaz az imádkozás állapotában volt –, azok voltak erősebbek, akikért imádkozott, akikért a kezét emelte: Izrael, a választott nép választott hadserege.

Mózes karjai azonban nagyon elfáradtak: kétszeresen is segítik munkatársai Mózeset. Követ tesznek alá, hogy üljön arra, Áron és Húr „pedig tartotta a kezét”. Ez lehet a közös imádkozás előképe. Ez a közös imádkozás biztosította a választott nép választott hadseregének a győzelmet.

Innen kiindulva túlságosan didaktikus lenne azt mondanom, imádkozzunk együtt ilyen mellé álló módon az ige szolgáival Isten mai választott népének választott vezetőségéért, hogy az igeszolgálat beteljesüljön: Isten nyissa meg előttünk az ige ajtaját (Kol 4,3). És Isten nyissa meg a szívüket az ige előtt!

Legyen Isten áldása az új igazgató lelkész – Nagy Ervin – (igazgató) lelkészi szolgálatán!

RIBÁR JÁNOS
leköszönt igazgató lelkész

„Megtalálták Júdás evangéliumát”

Mi pedig megtaláltuk „Júdás levelét” az újszövetségi levelek között

A Kossuth Rádió április 19-én szenzációként közölte, hogy egy svájci szerzetes mecenatúrával foglalkozó igazgatója bejelentette, hogy „rábukkantak Júdás evangéliumára” és 1 éven belül több nyelven is közzé teszik.

Erre a hírre csak azt lehet mondani, hogy ízlés szerint válogathatunk a szenzációhajhászás, a számság, a szélhámosság és hasonló lelki képletek között. Egy ilyen hír legfeljebb arra jó, hogy zavart, káoszt okozzon a fejekben, különösen a Szentírást alig ismerő kortársaink és felebarátaink fejében.

Az ismertető ezt a „Júdás evangéliumát” az áruló Júdásnak tulajdonítja, aki 30 ezüstért elárulta Mesterét, majd kivégezte magát. Az árulás és az öngyilkosság között másra sem lett volna gondja, mint hogy evangéliumot (örömhírt) írjon ez a szerencsétlen Júdás? Ugyanis az eredeti Júdás árulása és öngyilkossága között

csak néhány nap telt el. Júdás helyett az apostolok közvetlenül Jézus mennybemenetele (40 nap) után, Mátyás személyében új apostolt választottak. Több mint valószínű, hogy Júdás az árulása után nemsokkal öngyilkosságot követett el. Aligha volt ideje és lelki ereje evangéliumot írni!

Nemcsak tudatlanságból fakad, de rosszindulatból is az olyan megjegyzés, hogy a négy evangélium kanonizáltsága a IV. században uralkodott I. Konstantin császár politikai érdekeinek megfelelően jött létre. Aki ismeri a négy evangéliumot és Konstantin császár személyét, politikáját, az elámul az ilyen állítások bátorságán és szemérmertlenségén. Már csak azért is, mert a kanonizáció a császár uralkodását megelőző évszázadban régen befejeződött.

Másik fontos megjegyzés: nemcsak az áruló Júdás létezett, hanem elég csupán

az újszövetségi levelek jelenleg is érvényben levő kánonját megtekinteni, és felfedezhetjük, hogy van egy bizonyos Júdás, akinek a levele ott található a nagy apostolok levelei között. Júdás apostol levele János levelei után és a Jelenések könyve előtt olvasható. Összesen 24 versből áll, és a legnagyobb részének a tartalma „óvás a gonosz tanítóktól.”

Régi jelenség a névrokonság. Az ilyen és hasonló álhíreknek semmi más céljuk nincs, mint kísérlet a hitelrontásra olyanok lelkeiben, akik esetleg keresnek az utat vissza Istenhez. Még a kimúlt szocializmus idején a kumráni leleteket is úgy harangozták be nálunk, mintha azok majd lelepleznék Jézus személyét, a Szentírást, az egyházat stb., de helyette csodálatos megerősítés történt. Éppen az ellenkezője annak, mint amire számítottak. Mert az Úr csodásan működik...

RJ

Heinrich Heine: A vándorpatkányok

Fordította Beck János Szegeden, 2003. február 9-én

azzal a megjegyzéssel, hogy „Heine vitája a kommunizmussal 1854 körül”.

Van egy hivatalosan kiadott műfordítása is ennek a híres Heine-versnek, amely Gáspár Endre munkája.

Kétféle patkány létezik:

A jóllakott, s amely éhezik.
A jóllakottak otthon maradnak,
Az éhesek elvándorolnak.

Sok ezer földre mennek,
És közben sosem pihennek;
E nyílegyenes bőszenetet
Szélvész sem állíthatja meg.

A magas csúcsokat megmásszák
A tengert meg átússzák;
Néhány vízbe fúl, más kitöri nyakát,
Az élők a hullákat hátrahagyják.

És e fura szerzetek
Rémes bajszot viselnek;
Egyformára van nyírva kobakjuk,
Tökéletes kopaszáguk.

E szélsőséges tömeg
Istent sem ismerte meg.
Gyermekeket nem keresztelnek,
A nők közvagyonot képeznek.

Az érzéki patkányrakás

Célja: vedelés, zabálás.
S közben nem gondolja, hogy nekünk
Pedig halhatatlan a lelkünk.

Az ilyen vad patkány úgy él,
Hogy pokoltól, macskától nem fél,
Nincs pénze és nem tart birtokot,
S újracsontani kívánja a világot.

Ezek a patkánymenetek
Már a közelbe érkeztek.
Hangos füttyel idevonulnak,
És látom, igen sokan vannak.

Ó jaj! Óránk végsőt ütött,
Itt vannak a kapuk előtt!
A polgármester, s a tanácsnok
Fejüket rázzák, nem adnak tanácsot.

A polgárok fegyvert ragadnak,
A papok vést harangoznak.
Veszélyben az erkölcsös állam
Palládium, a tulajdon.

Sem papi imádság, sem
harangkongatás,
Sem határozat, mit hoz a nagytanács,
Sem az ágyúk, a sok száz fontosak,
Nem segítenek, gyerekek, rajtatok!

Ma nem segít már retorika
Túlhaladott szellemes szava.
Syllogizmussal sem megy a
patkányfogás,
Mert átugorják az álokoskodást.

Mi utat talál az éhes gyomorba,
A gombócalapú leves-logika,
Érvelésnek még sült marhaszelet,
Kísérőnek Göttingi kolbász-idézet.

Egy néma tőkehalat vajban párolva
Élvezi a radikális banda,
Sokkal inkább, mint Mirabeau-t,
És sok szónokot, kik követték Cicerót.

Az italozás okai és következményei

A betegségek okaival és kialakulásával foglalkozó tudományokat szokás a kórtan (patológia) név alatt összevonni. A népesség egészségi állapotának a legérzékenyebb mutatója a születéskor várható élettartam. Ez nálunka férfiaknál 67,1 év, a nőknél 75,6 év. Leghosszabb életet az európai országok közül az osztrákok (75,4 és 81,2 év), míg legrövidebbet az oroszok (59,0 és 72,2 év) remélhetnek. Nálunknál rövidebb ideig csak az oroszok, az ukránok, a fehéroroszkok, a lettek és az észtek élnek. Így mi a 32 ország közül a 27. helyre kerültünk, azaz 26 országban élnek tovább az emberek mint nálunk.

A legfőbb halálokok listáján a keringési és daganatos betegség után a 3. helyen az emésztőszervi betegségeket találjuk. Tízezer ember közül 7,2 hal meg emiatt, ami 2001-ben több mint 9500 embernél volt a halál oka. Ezeket és a továbbiakban közölt adatokat Czeizel Endre „A magyarság genetikája” című könyvéből merítettem.

Ha jobban megnézzük az emésztőrendszer betegségei okozta halálozást, kiderül, hogy kiemelkedő jelentősége van az alkoholos májbetegségeknek és a májzsugornak (máj-cirrhózis). A májzsugor a szeszes italok túlzott (rendszeres) fogyasztásának a leggyakoribb következménye. Az elmúlt időszakban hazánkban a májzsugor okozta halálozás ijesztően emelkedett és ez szoros összefüggést mutat a szeszesital-fogyasztás növekedésével.

A szeszes ital fogyasztása segíti az emésztést, ezen kívül a szórakozás és a társas együttlét fontos segítője, sőt feltétele. Sajnos a feszültségoldás és problémafelelés hibás „öngyógyító” eszközévé is vált: „Igyál, komám, könnyebben felejtet!” Gyorsulás emiattis neutralizálódó világunkban erre mind nagyobb az igény, ezért a mértéktelen italozás az önpusztítás nehezen feltartóztatható eszközévé fajult.

A szeszesital-fogyasztásnak az elmúlt években tapasztalt aggasztó növekedésén túl Magyarországon három jelenség okoz súlyos gondot. Egyrészt a szeszes italok között jelentősen megnőtt a tömény italok fogyasztása. Másrészt a nők részesedése fokozatosan emelkedik. Korábban a nőknek nem illett szeszes italt fogyasztaniuk, de ez a vélekedés már a múlté. Végül a fiatalok is egyre korábban és szélesebb körben hódolnak e szenvedélynek. Az „Igyál komám, nem vagy már gyerek!” cukkolás is hozzájárul ehhez.

A mértéktelen szeszesital-fogyasztás ártalmassága elsősorban a máj állapotán mutatkozik meg. Az emésztőszervi, idegrendszeri és rákos megbetegedés mellett számos baleset előidézője is az alkoholos állapot.

A tömény szeszes italok fogyasztásának növekedésére nincs elfogadható indok. Nem a szomjúság oltására isszák a pálinkát. A cél bizonyára a tudat elhomályosítása és a problémát okozó feszültség feloldása. Érdemesnek tartom megjegyezni, hogy amikor Kazincbarcikán voltam, így invitált az egyik kolléga a pincessorra: „Gyere, legalább jól berúgunk!” Tehát nem csak néhány pohárka bor ízlelése, hanem a berúgási cél vezette. Miért menekülünk mi gyakrabban az öntudatlanság menedékebe, mint másnáció? Miért vagyunk mi „gyávábbak”?

Már az a gondolat is felmerült a szakemberekben, hogy ennek sajátos genetikai okai vannak, így érzékenyebbek vagyunk a szeszes italok hatására. Ugyanis nemzetközi vonatkozásban a szeszesital-fogyasztásban nem állunk az első helyen, mégis az emésztőrendszeri halálozásban magasan vezetünk, amiért döntően az alkoholizálás okozta májkárosodás a felelős.

Amíg a mértékletes borfogyasztást újabban előnyösnek találják a keringési rendszerek betegségeire, így a szívinfarktus kivédésére, addig a túlzott fogyasztás egyértelműen veszélyes.

Az újabb kutatások szerint az alkoholos májkárosodás, elsősorban a májzsugor létrejöttében, a genetikai hajlamnak is szerepe van. Az alkoholizmust kimondottan genetikai betegségnek tekintik egyesek, mivel az alkoholelbtantást végző izoenzimeket irányító gének sajátos elváltozása áll a háttérben. Ugyanis a szervezetbe kerülő alkohol a májban az alkohol-dehidrogenáz (ALD) enzimrendszer hatására a mérgező acet-aldehidre bomlik.

Ha elegendő acetaldehyd-dehidrogenáz (AZDH) van jelen, akkor az elbontja az acet-aldehydet ecetsavvá, így már nem károsít.

A szeszes italok fogyasztása után lehetnek kellemes „eufóriás”, de lehetnek kellemetlen mellékhatások is. Ilyen az arc kivörösödése, a szívverés fokozódása, a gyomorégés, a hasmenés, az izomgyengeség stb. A keleti nagy-rasszba tartozók (mint a japánok, kínaiak, tajvaniak stb.) esetében ez utóbbi kellemetlen hatás a gyakoribb, ezért ezeknél kevesebb az alkoholfogyasztás. Tudományvizsgálat

azt mutatta, hogy ezeknél a rasszoknál a ALDH enzimrendszer I. izoenzime hiányzik, vagy legalább is csökkent aktivitású. Az ALDH-I. hiánya okozza a kellemetlen mellékhatást. Fontos, hogy a rásszok nem genetikai jellegű, csak a mellékhatás bekövetkezése. A magyar lakosságban ez az ALDH-I. enzim csak keveseknél hiányzik, ezért ritkább a kellemetlen mellékhatás, azaz könnyebb a rásszok. Ez egyben azt is mutatja, hogy a magyarok származásából a keleti nagy-rasszt ki kell zárni.

Mivel a magyarok genetikailag nem érzékenyebbek az alkoholra mint más nép, ezért az önártás (alkoholizálás) hátterében társadalmi és lelki tényezők állhatnak. Az alkoholos májbetegség kialakulásában négy faktor tűnik meghatározónak:

1.) A szeszes ital mennyisége férfiaknál napi 40–60 g tiszta alkoholnak felel meg, míg nőknél már 20 g-mal egyenértékű adag fogyasztása is növeli az alkoholos májbetegségek előfordulását.

2.) A nők sokkal érzékenyebbek az alkohol hatásával szemben, mint a férfiak.

3.) A tömény italok sokkal veszélyesebbek, mint a bor vagy a sör, de azoknál is figyelemmel kell lenni a napi összes alkoholmennyiségére.

4.) Az alkoholos májbetegségek könnyebben kialakulnak a rosszul tápláltak között, mint a jól tápláltaknál. Ennek egyik oka lehet, hogy az alkohol miatt kevesebb pénz jut élelemre.

5.) Az idegrendszeri szövődményeknél egyértelműen igazolták a genetikai érzékenységet. Nem a rásszok, hanem a következmény genetikai hátterű.

Mégis, végső következtetésképpen megállapíthatjuk, hogy a magyarok önártásáért (alkoholizálásáért) nem a gének, hanem inkább a társadalmi-kulturális hatások a felelősek.

Megemlíttem, hogy egyik szomszédunkat, K. Lajost esténként rendszerint a kerékpárja segítette haza (nem ráülve, vezetve) a dülöngélésében. Édesanyám mondta neki: „Lajos, miért iszik akkor is, amikor már nem esik jól?” Válasz: „De, Kiss néni, nekem az utolsó csöppig jól esik!”. Lajos máj-cirrhózisban halt meg, mint ahogy várható is volt.

Visszaemlékezve elemista koromra, a tanteremünk falán nagy színes kép volt az iszákosság ellen. Ezen azt mutatták be, hogy gyakran a szülő a felelős, amikor kicsi korban italt (bor, sör) ad (engedélyez), mint „első pohár”-t, majd a kép jobb oldalán az „utolsó pohár” megjegyzéssel az

Mi az a másság?

Napjainkban sokat beszélnek a másságról. Talán többet, mint kellene. Mondják: meg kellene érteni a másságot. Addig nincsen baj, amíg arról van szó, hogy a másképpen gondolkodókat meg kell érteni, akik politikai kérdésekben másképpen gondolkodnak. De akkor, amikor ez a megértés a melegekre vonatkozik, az már egy más kérdés. Érthetetlen, hogy egyáltalán miért lehet ez vita tárgya? Szomorú szívvel veszem tudomásul, hogy ilyen dolgokról egyáltalán beszélni kell. Hiszen ez az egész jelenség ellenkezik a józan emberi értelemmel, a normális emberi étellel. A média rákényszerít bennünket, hogy beszéljünk róla.

A másság hívei egyre több jogot akarnak maguknak. Vannak olyan „művelt” államok, ahol már házasságot is köthetnek, sőt gyermeket is fogadhatnak örökbe. Hajlandók mások gyermekeit felnevelni, hiszen saját gyerekekről nem lehet szó. Ezen a módon azonban kihalna az emberiség, hiszen egyneműek házasságából nem születhetnek gyermekek.

Beszéljünk nyíltan! Azért mondom ezt így, mert sem az etika szabályai, sem a nyomdafesték nem engedné meg mindazt, amit itt kifejezni szeretnék. Ugyanis csak a jogaikat követelik, de egymás közötti viselt dolgaikról nincs szó. Az tabu-téma. Pedig az emberek 80%-a azt sem tudja, hogy miről van szó, nem is értik a

problémát. Ha értenék, akkor az nagyon nagy felháborodást váltana ki. Tudomásul kell venni azt, hogy amiről nem beszélünk, az attól még létezik.

Van egy javaslatom az érintetteknek. Egyezzzünk meg abban, hogy mindenki élje az életét úgy, ahogy akarja, de ne rendezzenek melegfesztiválokat, ne csináljanak propagandát életszemléletük népszerűsítésére. Ne tegyenek úgy, mintha az ő életformájuk lenne a normális, a boldogság forrása. Kérem, kérjük, ne akarják azt természetesnek beállítani.

Mert minden eltűzött szabadságnak, azaz szabadosságnak van egy súlyos következménye. Már régen közismertek a nemi betegségek legkülönbözőbb válfajai (pl. kik között is terjed a legjobban az AIDS?). Ezért óvniuk a társadalmat ettől a jelenségtől. S nemcsak egészségi okokat említhetünk meg, hanem gazdaságiakat is. Hiszen az ilyen betegek gyógyítására is közpénzt kell fordítani.

Milyen erkölcsi szinten állnak az olyan kormányok, amelyek ezt az életformát törvényesítik? S ha valaki ellene küzd, akkor maradinak nevezik, sőt az emberi jogok megsértőjének is kikiáltják. Hogy lehet a 21. században így élni?

Tudom, ha a Bibliára hivatkozom, akkor sokan legyintenek. Mégis hadd tegyem ezt! Azt mondja a több ezer éves Írás: „Ha valaki férfival hál úgy, ahogyan asz-

KISPÁLYÁS LABDARÚGÓKUPA A BÉKÉS MEGYEI EGYHÁZI FENNTARTÁSÚ ISKOLÁK SZÁMÁRA

A verseny időpontja:
2005. május 21. 9 óra
(esőnap május 28.)

A verseny helyszíne:
Orosházi Evangélikus
Általános Iskola és Gimnázium
és az orosházi
Táncsics Mihály Gimnázium

A verseny fővédnöke:
Ribár János esperes

Mindenkit szeretettel vár
a Rendezőség!

szonnyal szoktak hálni, mivel utálatosságot követtek el mindkettlen, halállal lakoljanak, vériük rajtuk.” [3Móz20,13]

Ők már akkor tudták, miért született ilyen törvény. Mert természetellenes és betegségek okozója. A mai kor emberének ezt kellene tudomásul venni.

CZIKORA LAJOS

úton a hóban megfagyva találtak rá a részeges Jankóra. Egyben azt is mutatták a képen, hogy a józan és iszákos család háza tája milyen. Az alkoholizálás sok családot, reményt keltő egzisztenciát tett tönkre. Ellene részben önuralommal (nem rászokni!), de gyógyszeresen (elvonó) is lehet védekezni, leszokni.

Végül megjegyzem, hogy szinte hente nem is egy, ún. diszkóbaleset miatt hal meg 4-5 ittas, netán drogos fiatal, autóvezetési előírás áthágása (gyorshajtás) miatt.

Megemlítem még, hogy amikor egyik ismerősömnek ecseteltem az italozása következményeit, azt válaszolta, hogy ő nem alkoholisták, csak szereti az italt. Ő is máj-cirrhosisban halt meg 50 évesen. Igaz tehát az, hogy az alkoholisták rövidebb életűek és kínos halállal halnak meg.

Az Isten nem azért adta a szőlőt, az alkoholt, hogy azzal visszaéljünk, hanem azért, hogy józan mértékletességgel, illetve célszerűen használjuk.

Dr. KISS A. SÁNDOR

Hírek óvodánkról...

Szeretettel tájékoztatjuk a Kedves Testvéreket arról, hogy az idei tavaszi beiratkozás, mint már annyiszor, ismét nagy örömmel töltött el bennünket, hiszen az elmúlt nagycsoportos óvodásaink helyett ugyanolyan létszámban tudunk kiscsoportosokat fogadni.

Teremtő Atyánk újra és újra érdemen felül áldja meg a mindennapi munkánkat, és bíz meg bennünket továbbra is a kisgyermek között végzett szolgálattal. A fentiek alapján a 2005/2006-os tanévet 6 csoporttal, mintegy 150 gyermekkel kezdhetjük el összel.

Örömünkre a gyülekezet presbitériuma elfogadta az átdolgozott óvodai programunkat, így továbbra is folytathatjuk a már megkezdett, keresztyén óvodai nevelőtevékenységünket.

Pünkösdhétfőn 10 órakor mindenkit szeretettel várunk óvodai záró alkalmunkra, az ünnepi istentiszteletre!

A nyári takarítási szünet után pedig várjuk az új szülőkkel való találkozást.

Szeptember 1-jén istentiszteleten szeretnénk elcsendesedni, ünnepelni azokkal, akikkel együtt elkezdődött az egyházi óvodai szolgálatot, és immár 10 éve, hogy a gyülekezet óvodájaként működünk. Kérjük a Kedves Testvéreket, hogy továbbra is támogassák óvodánkat és a benne folyó egyházi nevelést!

Kívánunk mindenkinek Istentől áldott, szép pünkösödöt!

RÉVÉSNÉ TÓTH ERZSÉBET
óvodavezető

Előttünk a nyár 2005-ben is

Idén korán köszöntött ránk a feltámadás ünnepe (nevezik húsvétnek is), és ahhoz képest az 50. nap május 15-ére esik, amikor a Szentlélek kiáradását (első pünkösd) ünnepeljük. Az első apostolok között nagy lehetett a tanácstalanság. Jézus mennybemenetelét benultan élték meg, hiszen tudták, ezután testközözelben, fogható módon már nem élük át az Úr Jézust. Ám a Szentlélek kiáradása után nemcsak a jelenlétét tudták, érezték, hanem elindultak alkalmakat teremteni mások számára is, hogy eljuthassanak a hirdetett igének köszönhetően az üdvözítő hitre.

Az egyház egyik igen fontos küldetése szolgálásban ez: alkalmakat teremteni, hívogatni, Isten igéjét kínálni, hogy ebben a modern korban is legyenek olyanok, akik üdvözítő hitre jutnak. Igaz, nem mindenki, de ha fájó szívvel is, el kell fogadnunk Pál apostol félelmetes passzusát, állítását, hogy „nemmindenkié a hit” (2Thessz 3,2). Az apostol arról ír még itt, hogy vannak „levetemült, gonosz emberek”, s ezektől jobb, ha megszabadulunk. Ám vannak istenkeresők, igére éhezők és szomjazók, akiknek alkalmakat kell készítenünk.

Még a test világában is úgy van az, ha valaki nem érez éhséget vagy szomjúságot, akkor oka van aggódni az egészsége miatt. A beteges étvágytalanság vagy a folyadék elutasítása (iszony) komoly betegségre utal, és tanácsos az orvost felkeresni, hiszen a folyamat végzetesen, halálba torkollhat.

A lélek, az emberi lélek világában is így van: legyünk nagyon gyanakvóak önmagunkkal, lelki egészségünkkel szemben, ha nem érezzük hiányát a lélek kenyerének és italának. Ha nem éhezünk, nem szomjúhozunk Isten igéjét és a szent-

ségeket, akkor komoly baj van a lelkünkkel, s igyekezzünk minél hamarabb megtalálni az orvosságot. Például vajon miért nem éhezem vagy szomjazom az élet és az örök élet igéjét? Talán mert evilági moslékkal töltöttem meg a lelki gyomromat a tiszta mennyei táplálék helyett? Talán mert a haldokló léleknek nincs is étvágya, szomjúsága?

Nyáron is itt vannak előttünk a gyülekezeti alkalmak, amelyeken megszólít bennünket az Isten igéje, s mindig azzal a céllal, hogy a Szentlélek által azt adja nekünk, amire szükségünk van:

- Minden vasárnap délelőtt 9 órai kezdettel *gyermek-istentisztelet* van: az Úr Jézus mondta, hogy engedjétek hozzám jönni a kisgyermekeket, és ne tiltsátok el őket, mert ilyeneké az Isten országa. Kimondhatatlanul fontos lenne, hogy a gyermeki lélekbe beépülhessen Isten szent igéje, az egyház élettere, mert – ha rossz is a hasonlat, a lényegét kifejezi – úgy vagyunk ezzel, hogy felnőttkorban vagy túlkorosan már aligha lehet tökéletesen megtanulni egy idegen nyelvet, mindig megmarad a feltűnést kiváltó akcentus. Egészen más gyermekként elsajátítani a Lélek tudományát.

- Minden vasárnap 10 órakor *felnőtt istentisztelet* van: a naponkénti testi táplálkozásról sem felejtkezünk meg, bár gyakorta azt látni, hogy még a testi táplálkozás kultúrája is roppant alacsony színvonalú, egyoldalú és egészségtelen. Ennek ellenére hangsúlyozzuk, hogy lelkünknek is táplálékra lenne szüksége, és Isten igéje a legnemesebb táplálék.

- Minden csütörtökön – nyáron 18 órai kezdettel – *istentiszteletre* hívunk.

- Minden kedden és pénteken reggel 8 órakor *reggeli áhítatot* tartunk.

- Mindenszombaton 18 órai kezdettel várjuk az *ifjúságot* az ige köré és testvéri közösségbe éneklésre, beszélgetésre.

- A *Fénysugár Nyugdíjas Klub* nyáron is várja tagjait minden kedden és csütörtökön 14 órától 18 óráig; csütörtökön istentisztelet fejezi be az együttélést. Kitűnő lehetőség ez a magányosság ellen, nem is kevesen itt találták meg az egyedüllet veszedelmétől fenyegetett életükre a közösségi megoldást.

- Május 16-án, pünkösdhétfőn 10 órai kezdettel *óvodai évzáró*.

- *Konfirmandusaink* vizsgája május 21-én, szombaton 15 órai kezdettel lesz a Győry-teremben, másnap 10 órakor az ünnepi istentiszteletre kerül sor, amikor a konfirmandusok először járulhatnak a szentségvételhez. 30 fiatal testvérünk készül a konfirmáció ünnepére.

- A *Diakóniai Csoport* a nyári szünet előtt május 30-án, hétfőn 16 órai kezdettel tartja az utolsó tavaszi összejövetelt, s legközelebb augusztus második felében találkozhatnak újra, amikor a lélekerősítő, hagyományos gyenesdiási diakóniai konferenciára utaznak.

- Június 19-én, vasárnap *tanévzáró istentisztelet* 10 órától.

- Június 20-án, hétfőn utazás az egyházmegyei konfirmandusokkal Bonyhádra a Déli Egyházkerület *konfirmandus-táborába*.

- Különleges kitüntetés: az MTV 1 2005. augusztus 28-án, 11 órai kezdettel Orosházáról közvetíti a tanévnyitó istentiszteletet. Reménységünk szerint ezzel az alkalommal szépen fejeződhet be a nyár és ünnepélyesen kezdődhet az új iskolai évszándó. Most még előttünk a nyár...

RJ

Bibliismereti verseny

Nagy örömet szereztek nekünk templomi hittanos csoportjaink, s ezt meg szeretnénk osztani egyházközségünk tagjaival, hiszen a gyerekek mindannyiunkat képviseltek: büszkék lehetünk rájuk.

A városi bibliismereti versenyt ebben az évben március 21–22-én rendezték meg az orosházi Evangélikus Általános Iskola és Gimnázium dísztermében. Az első napon 18 csapat versenyzett, a második napon az 1–3. osztályosok kategóriájában 7 csoport mérte össze tudását. Ösz-

szesen 7 külsős csapattal vettünk részt a versenyen, ebből három a templomi hittanosból, négy pedig a Táncsics Mihály Gimnázium 5–8. osztályos kisdíákjaiból szerveződött.

A központilag kijelölt téma Rút könyve volt minden kategóriában. Igen sok feladat volt (a nagyoknál 14!), köztük olyanok is, ahol nem volt elegendő a választott öszövetségi könyv ismerete, hanem evangéliumi nevek és fogalmak is előkerültek. Annál nagyobb örömünkre szolgált, hogy tanítványaink az igen szo-

ros versenyben rangos helyezeket vívtak ki maguknak. Legjobban szerepelt a templomi hittanosok egyik csapata, amely a 7–8. osztályosok kategóriájában második lett, mindössze egy ponttal lemaradva az első helyezett mögött. A csapat tagjai: Turuczka Barbara, Szabó Erika, Török Kata, Petrilla Liliána.

További helyezéseink miatt sem kell szégyenkeznünk. Dobogós (III.) helyre került a gimnazisták 7/8-as csapata. Ezen kívül még egy negyedik és két ötödik helyet szerezünk, 1-1 pont különbséggel.

Kincskereső

A Szegei Tudományegyetem Juhász Gyula Tanárképző Főiskolai Kar Fizika Tanszékén, az előadói asztalon egy nagy csokor fehér rózsza. Mellette gyertya ég, és sok apró méceszt gyújt lánggra. Fénye ez által megsokszorozódik, mint a végtelenségig osztható szeretet és tudás.

Az emlékezés napján fényképről néz ránk az ünnepektől, aki földi valóságában már nem lehet közöttünk, de lényének melengető fénye sok-sok méces lobogásában él és osztódik tovább.

Családtagjai, kollégái, volt tanítványai ülnek a padokban, köztük magam is.

Ma róla beszél mindegyik előadó. Megelevenedő élmények, események hangulata vibrál a levegőben... s meghatottság, ami egy-egy könnycseppet csal a szemekbe.

Életútját – gyermekkorától kezdve egészen pályája csúcsáig – Bor Zsolt akadémikus, a Szegei Tudományegyetem fizika-professzora mutatja be, fényképekkel színesítve, kedves humorral fűszerezve. Az itt elhangzottakat teljessé mégis gyönyörű vallomása teszi, amivel 2004. október 10-

én a Magyar Állami Operaházban, a Bolyai-díjátvételekor, köszönő beszédét zárta: „A talentumok természetrajzához hozzátartozik, hogy általában nehezen ismerhetők fel és könnyen összetéveszthetők a hiperaktív rosszcsonatokkal. Csak a legkiválóbb tanárok képesek arra, hogy különbséget tegyenek köztük. Ők a tehetség gondozásáért fizetetlen közkatonaí, a szellemi kincskeresők tanárok.

Én is ismertem egy ilyen kincskereső tanárt Szegeden. Legendás hírű fizikaszakköré mágnesként vonzotta a diákokat. Pali bácsi szakkörére kiváltságnak számított járhatni. Tanítványai fizikai diákolimpiákat nyertek és mára magyar és külföldi egyetemeken professzorok. Többen közülük akadémikusok lettek.

Pali bácsit jól ismertem. Nagyon jól ismertem. Gyakran vacsoráztam vele. Nagyon gyakran, merthogy Pali bácsi az Édesapám volt.

Bolyai-díjammal Ő is részese. Alkotó részese, ezért Bolyai-díjamat Édesapám emlékének ajánlom.”

Kollégák és volt tanítványok egymás után mondják el szívből jövő, nagyon személyes érzéseiket, tudós komolysággal, játékos kedélyességgel vagy megha-

tó líraisággal, ahogyan az eltűnt idő homályából előhívják azokat. A mélyen átélt vallomások évtizedek távolából képeket, eseményeket idéznek vissza.

Bor tanár úrral 1944 őszén, Orosházán, az Evangélikus Gimnáziumban találkoztam először.

Ő néhány hónappal korábban még tanársegéd volt a szegei egyetem Kísérleti Fizikai Intézetében. Jóval később, aranydiplomás főiskolai tanárként erről így beszélt: „Az 1944-es német megszállás után, amikor az egyetem nyugatra készült menekülni, én az orosházi gimnáziumba – pályakezdésem gyönyörű éveinek színhelyére – mentem tanárnak.”

A katedrán állva tiszteletet parancsolón magasodott fölénk, ami nem is csoda, hiszen mi akkor mindössze 10–11 éves, kis elsősök voltunk, ő meg huszonegynéhány éves komoly tanár. Mégis, szeméből vidám csillogás, tekintetéből derű és kedvesség sugárzott felénk. Később kiderült, hogy termetre nem is olyan magas, ám szelleme, tudása, bölcsessége annál nagyobb!

Tökéletes tárgyi tudását kitűnően át tudta adni és következetesen kérte számon, úgy, hogy nekünk a feladatok megoldása örömmel vállalt, vonzó kaland volt. Majdnem annyira, mint a nagyszerű kirándulások, értékes beszélgetések. Gondoskodó figyelemmel követte, segítette felnőtté válásunkat. Életbölcsességet, felebaráti szeretetet, jóra való igyekezetet, jövődöbe vetett hitet tanultunk tőle.

Emberségével – néhány, hozzá hasonló gondolkodású pályatársával együtt – a háborút követően „a múltat végképp eltörölni” jelszóval minden meglévő értéket lerombolni szándékozó hatalom nyomása ellenére is sikerült sokáig, sokat megőriznie az iskola lelkeségéből.

Osztályfőnökünk volt és az is maradt haláláig. Minden találkozáson velünk volt. Egykori iskolánk régi, egyszerű épületét az államosítás után hamarosan lebontották.

Helyére új iskola épült, és ez ma már – átalakítva, kívül, belül megújulva – az Orosházi Evangélikus Általános Iskola és Gimnázium. Falai között Bor Pál tanár úr rendszeresen, nagy tisztelettel és szeretettel fogadott gyakori vendég volt. A szellemi elődnek tekintett egykori evangélikus gimnázium példaadó, nagy tudású, igaz lelkű tanárát a tantestület és a diákság őszinte megbecsülése vette körül. Ő otthon érezte magát tanári pályája első színhelyén, szívesen, örömmel jött, mindaddig, amíg tehetett... Többé már nem jön...

Emlékét a kegyelet rózsáival, szeretettel őrizzük.

☞ Utóbbiak között vannak a legkisebbjeink, akik közül néhányan először versenyeztek (Peresztegi Dóra 1. o., Juhos Tamás 2. o., Bokor Dániel 2. o., Tóth Krisztián 2. o., Balogh Szilvia 2. o.).

A szerényebben teljesítők is szívesen emlékeznek a Szentírás légkörében eltöltött szép délutánra, ezért ezúton szeretnénk köszönetet mondani az Evangélikus Általános Iskola és Gimnázium igazgatójának és nevelőinek áldozatos munkájukért, hogy évről évre megszervezzük a városi versenyt. Igazán a vendégcsapatok nevelői érzik, milyen fontos missziót teljesítenek a rendezők: sok olyan diák is lelkesen jelentkezik és készül, aki egyébként nem kerülne kapcsolatba a Bibliával. Nem egy közülük éppen e verseny hatására kezdett el hittanra járni. A kicsiknek a szülők, a nagyszülők olvassák fel a kijelölt anyagot, majd végigülik, végigizgulják a vetélkedőt, s észrevétlenül őket is megérinti az Ige: többen vallották, hogy így találtak el újra a templomba. Úgy érzem, áldás van ezen a rendezvényen; a visszavágók megmagyarázhatatlan lelkesedése, a közös gondolatok bizonyítják ezt. Idén például nehéz volt a szövegből bemutatkozó idézetet választani, s meglepődve vettem észre, hogy többen is a Zsoltárok könyvéből választottak, pedig nem beszéltünk össze. Különleges alka-

lom ez számunkra még akkor is, ha gyakran érezzük hátrányunkat a „hazai pályán” futókkal szemben. (A kevesebb hit tanóra és egyebek miatt.) A verseny színhelyén a szerény keretek mellett is figyelmesek: étel-ital mindig van. Dicséretes, ahogyan kitöltik az üres időt: közös énekel, alkalomhoz illő játékokkal stb. Egy ötödikét idézek: „Mi olyan jól éreztük ott magunkat! Máskoris szeretnénk menni.” Ennél erősebb bizonyítéka nem lehet a Szentlélek jelenlétének.

A három felekezeti képviselő zsűri (katolikus részről Tyukodi Rita és Lakatos Tibor) szintén a testvériséget jelképezi. Én úgy érzem, ez városunkban a gyermekek ökumenizmusának fóruma, ahol megtanulják egymás vallását, hitét tisztelni, ugyanakkora Bibliaközelsége megerősíti őket a sajátjukban is. Felismerik a közös ima és éneklés felemelő érzését, s így a gyakorlatban valósítják meg Jézusnak az utolsó vacsorán kinyilvánított akaratát: „Szent Atyám, tartsd meg őket a te nevedben, akiket nekem adtál, hogy egyek legyenek, mint mi!” [Jn 17,11]

BÁNKINÉ DR. BORBÉLY MÁRIA
hitoktató

(Átvettük a „Katolikus Tudósító” című lapból.)

FÜRST ENIKŐ

Mentegetőzés és magyarázat

Számos szemrehányó levelet és telefont kaptam legutóbbi (húsvéti) Harangszó újságunk miatt, mert valóban: ún. saját cikket nem írtam abban a számban. Többen kérdezték, miért volt ez a hallgatás? Úgy gondolom, egy kis magyarázattal tartozom.

Isten mentsen attól a gógtól, hogy Arany Jánoshoz hasonlítsam magamat, csupán az illusztráció miatt idézem fel a „Letésem a lantot” című versét, amiben arról ír a múlandóság szélén tántorgó magyarok egyik legnagyobb költője, hogy belül, benne valami összeroppant, és nem tud már verset írni. Mert az a forradalom és szabadságharc elbukott (itt és most: rendszerváltás) nem hozta meg a várt gyümölcsét, s persze közben személyes tragédiák is sújtották... Előfordul, hogy időnként az ember lelkében összetörik valami, és – újra illusztráció – Arany zseniális fiatal kortársa, Petőfi megmondta: ha valaki csak saját bánatát énekelné meg, inkább tegye félre azt, s hallgasson.

Olyasmi szakadt rám az utóbbi években és hónapokban, ami miatt benuháztam, ernyedtté, lerobbantná, leeresztetté váltam. A sor hosszú, bele sem kezdek, csak mintegy fájdalmas lélekkel állapítom meg az utolsó cseppek lenyelt keserűségét. (Reményik Sándor: Keserű pohár – kisgyerekként kellett szavalnom az apácai evangélikus templomocskában, zsi-geri módon hordom).

És az utolsó cseppek keserűsége:

1.) A 2002-es választások elvesztése hónapokra megbénított, de nagy nehezen talpra álltam. Ezt nem is lehet leírni pár sorban, de a tömény lelki fájdalom, amit az okozott, hogy végre pozitív pályára került volna a nemzetünk, s e helyett most újra féktelenül csúszunk lefelé. Ez nagyon megviselt és szinte értelmetlennek tűnt fel minden. Azért is viselt meg nagyon, mert akkor, azaz 1998–2002 között kezdtünk kimászni az elmúlt évtizedek alkotta pöcegödörből, kezdtük kiemelni a fejünket, kezdtük érezni a jobb anyagi létet, és láttuk a nemzeti öntudat csírájának bontakozását is, hiszen a milenniumi ünnepek ehhez nagyban hozzájárultak. S akkor jött a hidegzuhany, hogy minden pozitív eredmény ellenére hiszékenység áldozatai lettünk. Elméletesleg még most sem értem. Most pedig elég csak a pénztárcánkba és nemzetünk mentálhigiénés állapotára nézni (alkoholizmus, drogozás, bűnözés és újra erőteljes fogyás: évente 50–55 ezerrel vagyunk kevesebben). Fájdalmasan elszomorított ez a helyzet.

2.) Rettentően szomorúvá tett a 2004-es szavazás (december 5.), amikor Káin stílusában, gyilkos módon eltaszítottuk – az önhibájukon a magyar határainkon kívül rekedt – Ábel-magyarokat. Ez a mérhetetlen önzésből fakadó szégyenteljes döntés újra feltépte bennem azt a lelki sebet, amit az imént említett értelmetlen választási vereség okozott. De nem is az a kérdés, hogy ki van hatalmon, hanem az, hogy milyen lélekkel fordulunk a bajba jutottak, az elesettek felé, és ha valahol bajba jutottak élnek, az bizony Erdély, és minden egyes része, ahol magyarok vergődnek, de különösen is a Székelyföld fájdalma viselt meg. 2004 nyarán nemcsak köztük jártunk, hanem köztük és velük laktunk Nyárádszeredán, és sokfelé jártunk a Szent Anna-tó szépséges valóságától a Gyilkos-tó bámulatba ejtő, tűfákkal ékített vízfelületéig, de átéltek az ott maradni akaró magyarlelkeket, akik mégis vágyva vágnak az anyaország szerető szívére. S jött december 5-e. Erkölcsei értelemben szégyenteljes döntést hoztunk. S még az sem nagyon vigasztalt, hogy több volt az „igen” szavazat, mint a „nem”, mert Orosházán a határon túli magyarokkal szembeni „nem” szavazatok többségben voltak az „igen”-ekkel szemben. Ha valaki ennek a tragikumát nem érti, annak nincs mit magyarázni. Nagyon elszomorított ez a helyzet, hogy így elbuktunk egy olyan erkölcsi vizsgán, amit a történelemben elégtelennel osztályoznak majd.

3.) Feldolgozhatatlan számomra a társadalmi temetések mérhetetlen nagy száma, annak ellenére, hogy a „páciensek” nagy része kénytelen a Lelkesízi Hivatalon keresztüljárni. S e szomorúságomnak oka nem az, hogy nem mi temetünk, hanem az, hogy sokaknak ez a tragikus végkifejlet üdvösségükbe kerül, és mint Isten szolgálja, siratom ezt a helyzetet. Persze hogy nem az egyházi temetés üdvözít, hanem ez már tragikus végkifejlet.

Volt egyszer egy cseh marxista filozófus, úgy hívták, hogy Milan Machovec. Ő írta egy Pöhlmann nevű evangélikus teológusnak az ateizmus (istentagadás) elemzéséről írott könyvének előszavában, hogy az embereket a végső kérdések (például a múlandóság, a halál, a gyász) elgondolkodtatják, és önmaguk igazi lényével szembesítik. S azt írta ez a marxista filozófus, hogy ezek a „végső kérdések” az elgondolkodó embereket minden korábbi neveltetésük ellenére közelebb viszik Istenhez. Itt ennek nyoma sincs ez a tragikum!

Egyszer egy dunántúli parasztember azt vágta a fejemhez egy sok évvel ezelőtti zsinat szünetében, hogy „hát hogy prédikálnak ott maguk? Ennyire rosszul, hogy ilyesmi van... bezzeg nálunk ilyen nem fordulna elő!” – és számonkérő, egyben megvetést sugalló hangja még mindig a fülemben cseng. Tényleg nagyon fáj, hogy hogyan is prédikálunk mi, hogy ennyire süket fülekre talál, illetve még süket fülekre sem talál. A kiskőrösi lelkész mesélte nemrég, hogy az egyik esztendőben lett volna a városukban egy – összesen egy – társadalmi temetés, de nem volt senki, aki elvállalja.

Mindezt annak tudatában fájlalom, hogy tudom, földi életünk után nem mindegy, hogy hol töltjük az örökkévalóságot. Lelkészként fáj nagyon ez az ügy, mert az Úr Jézus megmondta: aki hisz énbenem, ha meghal is, él (üdvösség), aki nem hisz, elkárhozik (s ez nem tréfa). Mondhatnám, hogy mindenkinek magánügye, hogy mit akar szíve utolsó dobbanása után, de nem vagyok képes semleges vagy érdektelen lenni. Nagyon elszomorít eza a helyzet.

4.) A legutóbbi (2005. március eleji) gyülekezetvezetői konferencián, Kiskőrösön pedig a statisztika segítségével megalázó, de valós információkat kellett végighallgatnom az egyházmegyénkre és egész Délkelet-Magyarországra nézve. Népünk és az egyház népének a fogyása itt a mi vidékünkön a legsúlyosabb jelenség. Az egyháztól való elidegenedés itt a legsiralmasabb. Bizonyára a szegénység is itt a legnagyobb, mert például Bács-Kiskunban az egyházi járulék átlaga 2000, azaz kétezer forint, nálunk 200, azaz kétszáz forint, vagyis mintha a bács-kiskuniai tízszer gazdagabbak lennének, mint mi. Ez azonban a kisebbik baj, a nagyobbik az, hogy az igehallgatók, azaz a templomba járók között is roppant nagy létszámtérés van. Ennyivel jobban prédikálhatnak az ottani lelkészek? S más statisztikai adatok is rendkívül lehangozóak, mint például a magukat evangélikusoknak vallók és a ténylegesen evangélikusok közti adateltérés, és így tovább. Nem a legfontosabb a statisztika, de mégis csak van jelzésértéke, s mérhetetlen fájdalom szakadt rám a rendkívül lehangozó statisztikai adataink miatt.

5.) Nagyon szomorú, hogy az egyházmegye területén levő gyülekezetek majdnem felében szinte kibékíthetetlen ellenétben élnek magukat keresztyéneknek vallók és mindennek köszönhetően aligha vonzó reklám ez az egyháztól elidege-

„Gyűlölöm, megvetem ünnepeiteket...”

Ám 521

Idézet az Ézsaiás 58,7–14-ből: „*Oszd meg kenyeredet az éhezővel, vidd be házádba a szegény bujdosókat, ha meztelent látsz, ruházd fel, és ne zárkózz el testvéred elől! Akkor eljön világosságod, mint a hajnalhasadás és hamar beheged sebed. Igazságod jár előtted és az Úr dicsősége lesz mögötted, Ha segítségül hívod az Urat, Ő válaszol, ha kiáltasz ezt mondja: Itt vagyok! [...] Ha kenyeret adsz az éhezőknek, [...] akkor fölragyog a sötétben világosságod [...] Az Úr vezet majd szüntelen [...] akkor gyönyörködni fogsz az Úrban [...] Az Úr maga mondja ezt.*”

A Lukács 14,13–14-ben Jézus mondja: „*Hanem ha vendégséget rendezel, szegényeket, nyomorékokat, sántákat, vakokat hívjál meg, és boldog leszel, mert nincs miből viszonzniuk. Te pedig viszonzásban részesülsz majd az igazak feltámadásakor.*”

A Máté 7,24–27-ben olvassuk: „*Aki tehát hallja tőlem ezeket a beszédeket és cselekszi azokat, hasonló lesz az okos emberhez, aki kősziklára építette a házát. [...] Aki pedig hallja tőlem ezeket a beszédeket, de nem cselekszi,*

hasonló lesz a bolond emberhez, aki homokra építette a házát.”

Nagyon kemény szavak ezek! Vizsgáljuk meg magunkat – mint egy tükörben – ezen igék alapján. Hol vannak az arcunkon a bibircsókok?

Évtizedek óta olvassuk a Bibliát, járunk az istentiszteletekre, de melyikünknek jutna eszébe, hogy a karácsonyi vagy az óévi, újévi asztalhoz nyomorékokat, vakokat, sántákat meghívni?

Pedig az Úr mindhárom igében ezekhez köti üdvözítő ígését. Mi a valóság?

Karácsony előtt a tébolyult vásárlási láz, a kimerültségig fokozódó előkészületek, sütés, főzés. Az enivalók felhalmozása, sokszor a megbetegedésig. Fáradságos utazások, rokonlátogatás alkalmából. Az ünnep utáni csömör, ajándékok visszavásárlása, a karácsonyfáktól való minél hamarabbi megszabadulás.

Utána a szilveszteri örület, petárdák, sebesülések. Ha magunk nem is veszünk

részt benne, mit tettünk azért, hogy ez ne így legyen? Meghúzzuk magunkat, hadd csinálják!

Ne csodálkozzunk ezek után, hogy ilyen hatalmas csapásokkal sújt az Úr!

Globális felmelegedés, mások szerint jön a jégkorszak. Öngyilkos terroristák fenyegetései, borzalmas tettei, állástalan tábornokok hasadóanyagokkal való kereskedése, atomveszély, földrengések, hatalmas szökőárok iszonyú pusztításai!

Jézus Krisztus parancsa ez: „Menjete el tehát, tegyetek tanítvánnyá minden népet...”

Ha el is mentek az elmúlt évszázadokban, karddal, tűzzel, vassal, kiirtva többek között az indiánokat. Keresztes hadjáratok, inkvizíció Isten nevében. Jézus Krisztus messze nem ezt akarta.

Alázzuk meg magunkat az Istennek hatalmas keze alatt, hátha megkönyörül rajtunk. Ámen. Úgy legyen!

BÁNSZKY MIHÁLYNÉ (Békéscsaba)

nedettek számára. S nem lehet egyik táborral sem jó szót érteni, mindenki csak fújja a maga vélt igazát. Ezek a gyülekezetek élő és égő sebek az egyház testén, s nem vagyok képes nem a lelkekre venni ezeket a sebeket.

Mindez nagyon szomorúvá tett az elmúlt években és hónapokban. *Íme, a jéghegy csúcsa... S ami még a létszint alatt van, majdnem teljesen elnémitott.* Marad az, hogy Isten legyen hozzánk irgalmas. Kyrie eleison! Kríste eleison!

Isten átsegített a krízisen, ahogy – és ez is csak illusztráció – tette ezt Illéssel, és már nagyon sok megrekedt lelkű szolgálójával. Illés próféta is úgy érezte a pogány Baál papok tömegét és a gonosz, pogány Jezabel királynőt látva, hogy mindennek vége. Megfáradva elhúzódott egy barlangba, meg akart halni, elege volt mindentől, de akkor megszólalt az Isten. Volt földrengés, tűz, szélvihar, de Isten nem volt egyikben sem, hanem azután halk és szelíd hang hallatszott. Ezt az isteni hangot hallottam meg a számos helyről érkező kérdésemből... A kérdezőknek köszönet. Egyedül Istené a dicsőség!

RIBÁR JÁNOS

Ilyen még nem volt...

Ahódmezővásárhelyi evangélikus Gyülekezet nemrég beiktatott fiatal lelkésze – Deák László – igazán szenzáció pünkösdöt talált ki városának, s nemcsak gyülekezetének 2005. május 14–15-ére, azaz két napra, szombatra és pünkösdvasárnapra. Május 14-én, szombaton reggel 9 órától este 19 óráig, és május 15-én, vasárnap reggel 9 órától mintegy 16 óráig a lehető legszínesebb programok voltak a Kossuth téren és az evangélikus templomban.

A fellépő vendégek sokakat a térre csalogattak, hiszen a kétnapos ünnep vendége volt például Döbrentey Ildikó és Levente Péter, akik szeretetből és hitükből fakadóan tartottak gyermekprogramot a vásárhelyi Kossuth téren „Ki kopog?” és „Égből pottyant mesék” címmel, szombaton 11 órakor.

Az orosházi Evangélikus Általános Iskola és Gimnázium, valamint a gyülekezet ifjúsági kórusa is fellépett Hódmezővásárhelyen, méghozzá szombaton (május 14-én) 12.15-kor, szintén a Kossuth téren.

Külön tiszteletre- és figyelemreméltó, hogy a kifejezetten keresztyén és evangélikus lelkületű alkalmat a hódmezővásárhelyi

helyi polgármester, Dr. Lázár János, országgyűlési képviselő is megtisztelte, és köszöntőt mondott a jelentős létszámú hallgatóság előtt. Hódmezővásárhely egy valódi polgári szellemet sugárzó alföldi város, a maga igazi polgári szellemiségével és kultúrájával.

Meglátszik most is a városon, hogy olyan szellemóriások hagyták ott örök értékű örökségüket, mint a híres író, Németh László vagy az evangélikusok egyik legnagyobb lelkésze és legkitűnőbb igehirdetője, Dr. Keken András.

Hódmezővásárhelyen – a több mint 40 ezres városban – nagyon kevés evangélikus van. A 2001-es népszámlálás alkalmával 403 személy vallotta magát annak, ám az ifjú lelkész szolgálatának gyümölcse, hogy vasárnaponként kis templomokban az evangélikusok 10–15%-a jelen van az istentiszteleten, azaz 40–60 evangélikus hallgatja rendszeresen Isten szent ígését. Ha nálunk a 10%-os arányt el lehetne érni, akkor templomunkban minden vasárnap minimum 600 evangélikusnak kellene itt lennie. Mi a felénk is nagyon örülnénk, és olykor örülünk is!

SZERKESZTŐ

NÉPEGYHÁZI HÍREK

Összeállította: Pleskó Józsefné

KERESZTELÉSEK (3 éven aluli gyermekek)

Horváth Zoltán és Kránitz Erika leánya:

DORISZ 2005. február 19.

Kecskés Norbert és Boros Judit leánya:

JUDIT 2005. március 27.

Benedek Attila és Földi Adél leánya:

FLÓRA 2005. április 17.

Kiss József és Szikora Gabriella fia:

MARTIN 2005. április 24.

ISTEN ÁLDÁSA LEGYEN A GYERMEKEKEN ÉS CSALÁDJUKON!

HÁZASSÁGKÖTÉSEK

Bolla Zsolt és Szitó Tímea 2005. február 26.

*ISTEN VEZESSE ÉS IRÁNYítsA ŐKET ÉLETÚTJUKON
ÉS SEGÍTSEN MEGTARTANI FOGADALMUKAT!*

TEMETÉSEK (2005. február 16.–2005. május 6)

Berta Éva (65) · Szarvas Józsefné Jankó Magdolna (85) · Major Ferencné Bánki Horváth Margit (80) · Szklenár Sándor (95) · Horváth Ferenc (79) · Varga Józsefné Dénes Ilona (91) · Tóth Sándor (81) · Csík Jánosné Mórocz Erzsébet (83) · id. Sárközi József (85) · Náfrádi Gézáne Obetkó Viola (67) · Fejes József (98) · Szabó Imréné Horváth Mária (64) · Ádász Mihály (72) · Séllei Imre (94) · Kondacs Lajosné Trabach Etelka (99) · Ujj Ferencné Iványi Ilona (90) · Ravasz Sándor (91) · Varsa Antal (84) · Iványi Lajos (42) · Lehoczky László (55) · Fazekas Imréné Baranyai Eszter (84) · özv. Török Bálintné Tóth Ida Ilona (85)

*A VILÁG PEDIG ELMŰLIK [...] DE AKI AZ ISTEN AKARATÁT CSELEKSZI,
MEGMARAD ÓRÖKKÉ. [1Jn 2:17]*

INTERNET

Március eleje óta látogatható gyülekezetünk megújult honlapja a <http://oroshaza.lutheran.hu> címen, de elérhető lesz a Magyarországi Evangélikus Egyház honlapjáról is, melynek címe: www.lutheran.hu

A TARTALOMBÓL:

- az Orosházi Harangszó újság korábbi és legújabb számai;
- rendszeres alkalmaink;
- gyülekezetünk működő csoportjai: ifjúság, Sámuel-csoport, konfirmandusok, Fénysugár Nyugdíjas Klub;
- előzetes tájékoztatás a tervezett programokról;
- közvetlen csatlakozási lehetőség a Hajnal óvoda és az evangélikus iskola honlapjára;
- lelkészek elérhetősége;
- gyülekezetünk története;
- fényképalbum.

Minden kedves érdeklődőt szeretettel várunk megújult honlapunkon!

NAGY ERVINNÉ

ADOMÁNYOK AZ „OROSHÁZI HARANGSZÓ” ÚJSÁGRA

2005. február 16.–2005. május 6.

Kovács Máténé	1000
Szabó Erzsébet	2000
Csepregi Imre	500
dr. Horváthné Csepregi Terézia	500
Boldog Mátyásné	2000
Éliás Dávid és neje	1000
Dr. Misurda Mihályné	2500
Vili Istvánné	1000
Török Lajos	605
dr. Kiss A. Sándor	3000
Dobsa Józsefné	500
özv. Csete Sándorné	2000
Herczeg Jánosné	1000
Szekeres Józsefné	1000
Tóth Lenke	3500
Laszli Józsefné	1000
Zsoldi Attila és neje	300
Szikora Józsefné	2000
Horváth Józsefné	1000
Krausz Irén	1000
Horváth József	1000
Györgyi István	1000
Sitkei János	2000
Csizmadia Imréné	200
Gellény Ferencné	1000
Verasztó Józsefné	1000
Dr. Gulyás Mihályné	2000
Alexy Pál	5000
Tóth László (Szeged)	2000
Németh Ferencné	2000
Gyömrei Mihályné	1000
Sáró Gáborné	500
Bor Károlyné	1000
özv. Gilda Kálmánné	1000
Sonkolyos Dezső	1000
Czikora Lajos (Kardoskút)	1000
Petőné Rácz Erzsébet (Budapest)	1000
Kunos Zoltán	1000
Dr. Soós Tibor	1500
Németh Bálintné	1000
Zsíros Ibolya	1000
Csernus Tünde	1000
Dr. Szemenyei Gabriella	1000
Györgyi Istvánné	1000
Kovács Lajos	600
Tóth Sándorné	1000
Szabó Józsefné (Szentetornya)	3000
Srankó Istvánné	1000
Kovács Károly	2000
Szikora Józsefné	2000
Vári Szabó Lajosné	500
Marosvári Istvánné	1000
Tompa Pál	500
Evangélikus Általános Iskola és Gimnázium	4000
Szabó Jánosné	500
Dobsa Józsefné	500
Szula János	1000
Égető Lászlóné	500
Név nélkül, de Istennél tudva lévő 5 testvértől	6500

KÖSZÖNJÜK! ISTEN ÁLDÁSA LEGYEN AZ ADAKOZÓKON!

Orosházi
HARANGSZÓ

Kiadja: az Orosházi Evangélikus Egyházközség (5900 Orosháza, Thék E. u. 2.) · **Felelős kiadó:** Ribár János lelkész, esperes és Koszorús Oszkár egyházmegyei felügyelő · **Tördelőszerkesztő:** Szatmári László · **Nyomtatás:** Iniciale Bt., Orosháza